

Specifičnosti računovodstva mesne industrije

Markotić, Petra

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:162591>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported/Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-31**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET**

ZAVRŠNI RAD

SPECIFIČNOSTI RAČUNOVODSTVA MESNE INDUSTRIJE

Mentor:

prof. dr. sc. Željana Aljinović Barać

Student:

Petra Markotić; 1227130

Split, travanj, 2023.g.

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. ZAKONODAVNI OKVIR RAČUNOVODSTVA PODUZETNIKA.....	4
2.1. Zakon o računovodstvu.....	4
2.2. Zakon o porezu na dobit	8
2.3. Zakon o porezu na dodanu vrijednost.....	9
3. PRAVILNICI O HRANI	11
3.1. Pravilnik o proizvodnji mesa	11
3.2. Pravilnik o higijeni hrane životinjskog podrijetla	12
4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA POMOĆU POKAZATELJA.....	14
5. SPECIFIČNOSTI MESNE INDUSTRIJE NA PRAKTIČNOM PRIMJERU	17
5.1. Podaci o poduzeću	17
5.2. Računovodstveno praćenje karakterističnih promjena	18
5.2.1. Primjeri ulaznih računa	18
5.2.2. Primjeri izlaznih računa	24
5.2.3. Saldiranje PDV-a	26
5.2.4. Sastavljanje godišnje prijave poreza na dobit	31
5.2.5. Financijski izvještaji i pokazatelji poslovanja	34
5. ZAKLJUČAK.....	39
6. LITERATURA	40
7. POPIS SLIKA I TABLICA	41
8. SAŽETAK.....	42
9. SUMMARY	43

1. UVOD

Predmet ovog završnog rada je računovodstvo mesne industrije. Taj oblik računovodstva pripada računovodstvu poduzetnika.

Mesna industrija bavi se proizvodnjom, preradom i trgovinom mesa i mesnih prerađevina i pripada poduzećima koja se bave proizvodnjom i trgovinom.

Cilj ovog rada je prikazati računovodstveno praćenje nabave sirovina za proizvodnju mesa i mesnih prerađevina, same proizvodnje i isporuke gotovog proizvoda kupcu. To će se pokazati i na praktičnom primjeru.

Metode korištene u ovom radu su:

- **metoda deskripcije:** postupak jednostavnog opisivanja ili očitavanja činjenica, procesa i predmeta te empirijsko potvrđivanje njihovih veza i odnosa (Žugaj i dr., 2006),
- **metoda analize:** postupak znanstvenog istraživanja raščlanjivanjem složenih pojmova, sudova i zaključaka na njihove jednostavnije sastavne dijelove i elemente,
- **metoda sinteze:** postupak znanstvenog istraživanja i objašnjavanja stvarnosti putem sinteze jednostavnih sudova u složenije (http://www.unizd.hr/portals/4/nastavni_mat/1_godina/metodologija/metode_znanstvenih_istrazivanja.pdf) i
- **metode računovodstvenog priznavanja i mjerenja**

Ovaj završni rad bit će podijeljen na šest dijelova. Prvi dio je uvod gdje su se definirali predmet i ciljevi rada te korištene metode. U drugom i trećem dijelu analizirat će se zakonodavni okvir računovodstva poduzetnika te će se definirati pravilnici koji se trebaju uvažavati za poslovanje u mesnoj industriji. U četvrtom dijelu definirat će se najvažniji pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzetnika. U petom dijelu predstaviti će se računovodstvo mesne industrije na praktičnom primjeru. I zadnji, tj. šesti dio bit će zaključak u kojem će se ukratko ponoviti sve što je predstavljeno kroz sadržaj rada.

2. ZAKONODAVNI OKVIR RAČUNOVODSTVA PODUZETNIKA

U Republici Hrvatskoj postoje četiri temeljna računovodstvena sustava, a to su: računovodstvo poduzetnika, računovodstvo obrtnika i slobodnih zanimanja, računovodstvo neprofitnih organizacija i računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika.

Budući da mesna industrija pripada računovodstvu poduzetnika analizirat će se zakonodavni okvir istog.

Računovodstvo poduzetnika u Republici Hrvatskoj regulira:

- Zakon o računovodstvu (ZOR),
- Zakon o porezu na dobit,
- Zakon o porezu na dohodak,
- Zakon o porezu na dodanu vrijednost i dr.

2.1. Zakon o računovodstvu

Zakonom o računovodstvu uređuje se računovodstvo poduzetnika, razvrstavanje poduzetnika i grupa poduzetnika, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige, popis imovine i obveza, primjena standarda financijskog izvještavanja i tijelo za donošenje standarda financijskog izvještavanja, godišnji financijski izvještaji i konsolidacija godišnjih financijskih izvještaja, izvještaj o plaćanjima javnom sektoru, revizija godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća, sadržaj godišnjeg izvješća, javna objava godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća, Registar godišnjih financijskih izvještaja te obavljanje nadzora (članak 1., NN 78/15; NN 114/22).

Poduzetnici u smislu ZOR-a razvrstavaju se na mikro, male, srednje i velike ovisno o pokazateljima utvrđenim na zadnji dan poslovne godine koja prethodi poslovnoj godini za koju se sastavljaju financijski izvještaji. Pokazatelji na temelju kojih se razvrstavaju poduzetnici su: iznos ukupne aktive, iznos prihoda i prosječan broj radnika tijekom poslovne godine (članak 5., NN 78/15; NN 114/22).

Tablica 1:*Kriteriji rasporeda poduzetnika*

VELIČINA/KRITERIJ	Broj zaposlenih	Ukupna aktiva	prihod
Mikro	10	2.600.000,00 kn	5.200.000,00 kn
Mali	50	30.000.000,00 kn	60.000.000,00 kn
Srednji	250	150.000.000,00 kn	300.000.000,00 kn

Izvor:izrada autora prema: Zakonu o računovodstvu (članak 5., NN 78/15; NN 114/22)

Veliki poduzetnici prelaze granične kriterije srednjih u dva od tri pokazatelja.

Podjela poduzetnika po veličini je važna da bi se moglo utvrditi koje financijske izvještaje je poduzetnik dužan sastavljati i prezentirati. Mikro i mali poduzetnici dužni su sastavljati bilancu, račun dobiti i gubitka te bilješke uz financijske izvještaje, dok su srednji i veliki poduzetnici dužni, uz već spomenuta tri izvještaja sastavljati još i izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o novčanim tokovima i izvještaj o promjenama kapitala.

Bilanca je stanje imovine i njenih izvora promatranog subjekta u određenom trenutku tj. na određeni dan, izraženih u financijskim terminima. Bilanca se često naziva i izvještaj o financijskoj situaciji, izvještaj o financijskom položaju, ili imovinska bilanca (Aljinović Barać & Perica, 2018).

Račun dobiti i gubitka je prikaz svih prihoda i rashoda, te financijskog rezultata poslovanja nekog poslovnog subjekta ostvarenog u određenom vremenskom razdoblju, izraženo u financijskim terminima.

Poduzetnici koji primjenjuju međunarodne računovodstvene standarde obvezni su sastavljati **izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti** koji se sastoji od računa dobiti i gubitka (u kojem se izvješćuje o realiziranoj dobiti i gubitku) i ostale sveobuhvatne dobiti (nerealizirana dobit ili gubitak od promjena fer vrijednosti ili reklasifikacija). Rashodi su u pravilu troškovi koji terete prihode u određenom razdoblju, tj. priznaju se na temelju pridruživanja nastalih troškova prihodima u funkciji kojih su nastali. Ovaj postupak se naziva sučeljavanje prihoda s rashodima, a obuhvaća istodobno ili kombinirano priznavanje prihoda i rashoda koje proizlazi izravno ili zajednički iz istih transakcija ili drugih događaja (Aljinović Barać & Perica, 2018).

Izvještaj o promjenama kapitala ili izvještaj o svim promjenama vlasničke glavnice prikazuje ukupne promjene koje su se dogodile s vlasničkom glavnicom kroz obračunsko razdoblje, primjerice mjesec ili

godinu dana. Povećanja vlasničke glavnice nastaju ulaganjem vlasnika ili ostvarenjem dobiti u obračunskom razdoblju. Umanjenje glavnice rezultat su povlačenja glavnice ili nastalim gubitkom u obračunskom razdoblju. Ovaj izvještaj prikazuje povećanje ili smanjenje neto imovine koja pripada dioničarima, odnosno vlasnicima društva, a izražavaju se u relativnim brojevima. Promjene mogu poticati iz kapitalnih doprinosa i kao rezultat poslovnih aktivnosti tijekom razdoblja (Aljinović Barać & Perica, 2018).

Osnovna svrha **izvještaja o novčanim tokovima** jest da korisnicima računovodstvenih informacija osigura podatke o novčanim primicima i novčanim izdacima, te o svim investicijskim i financijskim aktivnostima poslovnog subjekta u toku određenog razdoblja. Novčani tokovi predstavljaju prilive i odlive novca i novčanih ekvivalenata. Podijeljeni su na novčane tokove iz operativnih, investicijskih i financijskih aktivnosti (Aljinović Barać & Perica, 2018).

Bilješke uz financijske izvještaje trebaju pružiti dodatne informacije koje nisu prezentirane u samim financijskim izvještajima, ali su nužne za njihovu fer prezentaciju. Tako npr. bilješke pružaju informacije o osnovi za sastavljanje financijskih izvještaja i određenim računovodstvenim politikama koje su izabrane i primijenjene za značajne transakcije i poslovne događaje. Sastavni dio Bilješki su računovodstvene politike (Aljinović Barać & Perica, 2018).

Poslovne knjige koje su poduzetnici dužni voditi dijele se na osnovne i pomoćne poslovne knjige. Osnovne su dnevnik i glavna knjiga, a pomoćne su: knjiga blagajne, knjiga inventara i analitička knjigovodstva (dugotrajne imovine, kupaca i dobavljača, sirovina i materijala, trgovačke robe, gotovih proizvoda, plaća, rashoda, prihoda).

Dnevnik je poslovna knjiga u koju se kronološki unose knjigovodstvene promjene, te koja se može uspostaviti kao jedinstvena poslovna knjiga ili više knjiga koje su namijenjene za promjene na pojedinim skupinama bilančnih zapisa ili za izvanbilančne zapise. (članak 12. 134/15; NN 114/22)

Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija promjena nastalih na financijskom položaju i uspješnosti poslovanja, a sastoji se od dva odvojena dijela: bilančni i izvanbilančni zapisi. Glavna knjiga mora sadržavati unaprijed pripremljena konta koja, sukladno potrebama poduzetnika, osiguravaju podatke za godišnje financijske izvještaje. (članak 12. 134/15; NN 114/22)

Knjiga blagajne je pomoćna poslovna knjiga u kojoj se evidentiraju transakcije u gotovom novcu, stranoj gotovini i drugim sredstvima plaćanja te vrijednosnice (poštanske marke, takse i dr.). Knjiga blagajne vodi se za svaku proračunsku (kalendarsku) godinu, otvara se na početku proračunske

godine (ili danom osnivanja) i zaključuje na kraju proračunske godine. Sastavni dio knjige blagajne su blagajnički izvještaji (dnevnik). (<https://aktiva.hr/blagajnicko-poslovanje/>)

Knjiga inventara je pomoćna poslovna knjiga u koju se bilježe promjene vezane uz dugotrajnu imovinu od datuma nabave do datuma njezina otuđenja.

Analitička evidencija je dio računovodstva (knjigovodstva) orijentiran na obuhvat raščlanjenih podataka o stanju i kretanju pojedinih vrsta imovine, obveza i glavnice te prihoda, rashoda i poslovnog rezultata. Mora biti usklađena sa sintetičkom evidencijom tj. sa glavnom knjigom. Ponekad se još naziva i analitičkim knjigovodstvom ili pomoćnim knjigama. U poduzećima najčešće postoji a. e. sirovina i materijala (materijalno knjigovodstvo), plaća, kupaca i dobavljača, dugotrajne imovine, robe i si. Osini vrijednosnih podataka, često obuhvaća i količinske podatke. (<https://www.moj-bankar.hr/Kazalo/A/Analiti%C4%8Dka-evidencija>)

Što se čuvanja poslovnih knjiga tiče, dnevnik i glavna knjiga imaju rok čuvanja od najmanje 11 godina dok se pomoćne poslovne knjige čuvaju najmanje 7 godina (članak 14. NN 78/15; NN 114/22).

Međunarodni računovodstveni standardi (MRS) su skup pravila koja služe za standardizaciju pravila za prikazivanje rezultata i sadržaja godišnjih izvještaja. Oni se kontinuirano proširuju, a njihova svrha je omogućiti da se bilance, računi dobiti i gubitka i sadržaj godišnjih izvještaja mogu usporediti na međunarodnoj razini. Ne postoji zakonodavni propis koji bi zahtijevao primjenu MRS-ova u javnom izvještavanju, ali su sve veći zahtjevi ulagača, medija i banaka za takvim načinom izvještavanja. (<https://kontroling-portal.eu/leksikon-pojmova/poslovanje/58-medunarodni-racunovodstveni-standardi-mrs-msfi>)

Obveznici promjene međunarodnih računovodstvenih standarda su veliki poduzetnici i banke, štedne banke, stambene štedionice, institucije za elektronički novac, društva za osiguranje i reosiguranje, društva za upravljanje raznim fondovima, investicijska društva, burze, središnja klirinška depozitarna društva, operateri središnjeg registra, operateri sustava poravnanja i/ili namire i operateri Fonda za zaštitu ulagatelja. (članak 16. NN 78/15; NN 114/22)

Hrvatski standardi financijskog izvještavanja (HSFI) predstavljaju temelj za sastavljanje i objavljivanje financijskih izvještaja malih i srednjih poduzetnika. Objavljeni su i krenuli u primjenu 2008. godine i imaju za cilj pojednostaviti proces sastavljanja financijskih izvještaja malim i srednjim poduzetnicima i smanjiti troškove. Obveznici primjene su mali poduzetnici, odnosno kompanije koje zadovoljavaju sve sljedeće kriterije: kompanije čije dionice ne kotiraju na burzi, nisu financijske institucije, ne sastavljaju konsolidirana financijska izvješća i ne zadovoljavaju 2 ili 3 od 3 kriterija vezanih za visinu

aktive (više od 150 milijuna kuna), prihoda (više od 300 milijuna kuna) i prosječan broj zaposlenika (više od 250 zaposlenika) potrebnih za klasifikaciju u skupinu velikih poduzetnika sukladno Zakonu o računovodstvu (članak 16., NN 78/15; NN 114/22).

2.2. Zakon o porezu na dobit

„Porezni obveznik je trgovačko društvo i druga pravna i fizička osoba rezident Republike Hrvatske koja gospodarsku djelatnost obavlja samostalno, trajno i radi ostvarivanja dobiti, dohotka ili prihoda ili drugih gospodarskih procjenjivih koristi“ (članak 2., NN 177/04; NN 114/22).

Porezni rezultat (porezna osnovica ili porezni gubitak) se utvrđuje kroz godišnju prijavu poreza na dobit, tako da se računovodstvena dobit/gubitak (Bruto dobit/gubitak) korigira prema odredbama Zakona. Razlike između računovodstvenog i poreznog rezultata mogu biti: privremene – neutralizirat će se u budućnosti i trajne – nikada se neće neutralizirati ili ukinuti (Aljinović Barać, 2020).

Iznos poreza na dobit ovisi o visini prihoda. Ukoliko su obveznici u poreznom razdoblju ostvarili prihode manje od 7.500.000,00 kn obračunavaju porez po stopi od 10 %, a ukoliko su ostvarili prihode veće od 7.500.000,00 kn obračunavaju porez po stopi od 18%.

Uvećanja porezne osnovice su prikazana na slici 1.

Slika 1:

Uvećanja porezne osnovice

II. POVEĆANJE DOBITI / SMANJENJE GUBITKA	
5.	Amortizacija (čl. 12. st. 13., 16., 17., 18. i 19. Zakona)
6.	50% troškova reprezentacije (čl. 7. st. 1. t. 3. Zakona)
7.	Iznos nepriznatih troškova za osobni prijevoz (čl. 7. st. 1. t. 4. Zakona)
8.	Manjkovi na imovini iznad visine utvrđene odlukom Hrvatske gospodarske komore, odnosno Hrvatske obrtničke komore (čl. 7. st. 1. t. 5. Zakona)
9.	Rashodi utvrđeni u postupku nadzora, troškovi prisilne naplate poreza i drugih davanja i zatezne kamate između povezanih osoba (čl. 7. st. 1. t. 6., 8. i 12. Zakona)
10.	Dobit kontroliranog inozemnog društva (čl. 30.b i 30c Zakona)
11.	Troškovi kazni za prekršaje i prijestupe (čl. 7. st. 1. t. 7. Zakona)
12.	Prekoračeni troškovi zaduživanja (čl. 30.a Zakona)
13.	Povlastice i drugi oblici imovinskih koristi (čl. 7. st. 1. t. 9. Zakona)
14.	Rashodi darovanja iznad propisanih svota (čl. 7. st. 1. t. 10. Zakona)
15.	Kamate na zajmove dioničara i članova društva (čl. 8. Zakona)
16.	Kamate između povezanih osoba (čl. 14. Zakona)
17.	Rashodi od nerealiziranih gubitaka (čl. 7. st. 1. t. 1. Zakona)
18.	Amortizacija iznad propisanih stopa (čl. 12. st. 5. i 6. Zakona i čl. 22. Pravilnika)
19.	Iznos povećanja porezne osnovice zbog promjene metode utvrđivanja porezne osnovice (čl. 16. Zakona)
20.	Vrijednosno usklađenje i otpis potraživanja (čl. 9. Zakona)
21.	Vrijednosno usklađenje zaliha (čl. 10. Zakona)
22.	Vrijednosno usklađenje financijske imovine (čl. 10. Zakona)
23.	Troškovi rezerviranja (čl. 11. Zakona)
24.	Povećanja porezne osnovice za sve druge rashode (čl. 7. st. 1. t. 13. Zakona) i ostala povećanja
25.	Povećanja dobiti za ostale prihode i druga povećanja dobiti (čl. 17. st. 5., 6. i 7. Zakona, čl. 6. st. 7. Zakona i čl. 12.a Pravilnika)
26.	UKUPNA POVEĆANJA DOBITI / SMANJENJA GUBITKA (r. br. 5. do 25.)

Izvor: napravljeno prema Zakonu o porezu na dobit, članak 7. NN 177/04; NN 114/22

Umanjenja porezne osnovice su prikazana na slici 2.

Slika 2:

Umanjenja porezne osnovice

III. SMANJENJE DOBITI / POVEĆANJE GUBITKA	
27.	Prihodi od dividendi i udjela u dobiti (čl. 6. st. 1. t. 1. Zakona)
28.	Nerealizirani dobici (čl. 6., st. 1., toč. 2. Zakona)
29.	Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja (čl. 6. st. 1. t. 3. Zakona)
30.	Ostali rashodi ranijih razdoblja (čl. 6., st. 2. Zakona)
31.	Smanjenje dobiti za ostale prihode
32.	Smanjenje dobiti zbog promjene metode utvrđivanja porezne osnovice (čl. 16. Zakona)
33.	Trošak amortizacije koji ranije nije bio priznat (čl. 6. st. 1. t. 4. Zakona)
34.	Ukupni iznos državnih potpora, čl. 6. st. 1. t. 5. (r. br. 34.1. i r. br. 34.2.)

34.1.	Državna potpora za obrazovanje i izobrazbu (čl. 14. Pravilnika)
34.2.	Državna potpora za istraživačko razvojne projekte (čl.15. Pravilnika)
35.	UKUPNA SMANJENJA DOBITI / POVEĆANJA GUBITKA (r. br. 27. do 34.)

Izvor: napravljeni prema Zakonu o porezu na dobit, članak 6., NN 177/04; NN 114/22

2.3. Zakon o porezu na dodanu vrijednost

Predmet oporezivanja PDV-om su: isporuka dobara u tuzemstvu uz naknadu koju obavi porezni obveznik koji djeluje kao takav, stjecanje dobara unutar europske unije koje u tuzemstvu obavi uz naknadu, obavljanje usluga u tuzemstvu uz naknadu koje obavi porezni obveznik koji djeluje kao takav i uvoz dobara (članak 4., NN 73/13; NN 113/22).

Porezni obveznik poreza na dodanu vrijednost je (Članak 6., NN 73/13; NN 113/22):

1. Svaka osoba koja samostalno obavlja bilo koju gospodarsku djelatnost, bez obzira na svrhu i rezultat obavljanja te djelatnosti. Gospodarska djelatnost je svaka djelatnost proizvođača, trgovaca ili osoba koje obavljaju usluge, uključujući rudarske i poljoprivredne djelatnosti te djelatnosti bodnih zanimanja.
2. Svaka osoba koja povremeno isporučuje nova prijevozna sredstva, ako prodavatelj ta sredstva kupcu otpremi ili preveze na područje druge države članice EU, ili ih kupac sam preveze, ili ih druga osoba za njihov račun otpremi ili preveze na područje druge države članice EU,
3. svaka osoba koja na području RH nema sjedište, poslovnu jedinicu, prebivalište ili uobičajeno boravište, a u tuzemstvu obavlja isporuke dobara ili usluga za koje postoji pravo na odbitak PDV-a, osim kada obavlja isporuke dobara ili usluga za koje PDV plaća primatelj dobara ili usluga,

4. tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, komore, te druga tijela s javnim ovlastima kad obavljaju djelatnosti ili transakcije u okviru svog djelokruga ili ovlasti, a obavljanje tih djelatnosti dovodi do znatnog narušavanja načela tržišnog natjecanja.

U Republici Hrvatskoj opća stopa PDV-a iznosi 25%. Postoje još i stope od 5% i 13%. PDV po stopi od 5% plaća se na kruh, mlijeko, knjige, lijekove i medicinsku opremu, kino ulaznice, dnevne novine te znanstvene časopise, a PDV po stopi od 13% plaća se na usluge smještaja, periodične novine i časopisi, jestiva ulja i masti, dječja hrana, isporuka vode, šećer, ulaznice za koncerte (članak 38., NN 73/13, NN 33/23).

Što se mesne industrije tiče, koristi se stopa poreza od 5% na isporuku svježeg ili rashlađenog mesa i jestivih klaoničkih proizvoda od: goveda, svinja, ovaca, koza, konja, magaraca, domaće peradi, kunića i zečeva, isporuku svježih ili rashlađenih kobasica i sličnih proizvoda od mesa, mesnih klaoničkih proizvoda ili krvi (članak 38., NN 73/13; NN 113/22).

3. PRAVILNICI O HRANI

Budući da se mesna industrija bavi proizvodnjom i prodajom mesa, tj. hrane, postoje određeni pravilnici. Dva najvažnija su Pravilnik o mesnim proizvodima i Pravilnik o higijeni hrane životinjskog podrijetla.

3.1. Pravilnik o proizvodnji mesa

Ovim se Pravilnikom propisuju standardi kvalitete kojima u proizvodnji i pri stavljanju na tržište moraju udovoljavati mesni proizvodi koji su predmet ovoga Pravilnika, a odnose se na: nazive, definicije i opće zahtjeve, sastav, fizikalno-kemijska i senzorska svojstva, vrstu i količinu sirovina te drugih sastojaka koje se koriste u proizvodnji i preradi i dodatne zahtjeve označavanja (članak 1., NN 62/18).

Označavanje mesnih proizvoda (članak 4., NN 62/18):

- Mesni proizvodi moraju biti označeni u skladu s odredbama Uredbe (EU) br. 1169/2011, Pravilnika o informiranju potrošača o nepretpakiranoj hrani
- Mesni proizvodi koji ne udovoljavaju zahtjevima propisanim ovim Pravilnikom za pojedine propisane nazive za mesne proizvode, a udovoljavaju zahtjevima određene kategorije ili skupine iz ovoga Pravilnika stavljaju se na tržište pod uobičajenim ili opisnim nazivom te nazivom skupine odnosno kategorije.
- Mesni proizvodi koji izgledaju kao da su dobiveni od cijeloga komada mesa, ali se zapravo sastoje od različitih komada spojenih drugim sastojcima, uključujući prehrambene aditive i prehrambene enzime ili druge tvari, moraju biti označeni navodom: »sastavljeno i oblikovano meso od komada mesa«, kako je propisano člankom 3. stavkom 4. Zakona o informiranju potrošača o hrani
- mesni proizvod koji u nazivu ima istaknutu vrstu životinje mora sadržavati najmanje 75% mesa koje potječe od te vrste životinje računato na ukupnu količinu mesa upotrijebljenog u procesu proizvodnje.

U tablici 2 navedene su kategorije i skupine mesnih proizvoda prema Pravilniku o mesnim proizvodima.

Tablica 2:*Kategorije i skupine mesnih proizvoda*

KATEGORIJA	SKUPINA	NAZIV PROIZVODA
Toplinski obrađeni mesni proizvodi	Polutrajni suhomesnati proizvodi od jednog komada mesa	Dimljena šunka
		Dimljena lopatica
		Dimljena pečenica
		Dimljena vratina
	Polutrajni proizvodi od komada mesa	Kuhana šunka
		Mesni doručak
	Polutrajne kobasice	Pašteta
		Hrenovke
		Šunka u ovitku
		Pršut
Toplinski neobrađeni mesni proizvodi	Trajni suhomesnati proizvodi	Suha šunka
		Suha lopatica
		Suha vratina ili buđola
		Suha pečenica
		Suha slanina
		Panceta
		Kulen
	Trajne kobasice	Zimska salama
		Čajna kobasica
		Srijemska kobasica
		Fermentirane polusuhe kobasice

Izvor: izrada autora prema: Pravilnik o mesnim proizvodima, NN 62/2018

3.2. Pravilnik o higijeni hrane životinjskog podrijetla

Ovim se Pravilnikom utvrđuju posebna pravila o higijeni hrane životinjskog podrijetla kojih se moraju pridržavati subjekti u poslovanju s hranom. Ta pravila nadopunjuju ona koja su propisana odredbama Pravilnika o higijeni hrane. Ona se primjenjuju na neprerađene i prerađene proizvode životinjskog

podrijetla.

Ovaj se Pravilnik primjenjuje ne dovodeći u pitanje: odgovarajuće propise o zdravlju životinja i javnom zdravlju, uključujući i stroža pravila koja su utvrđena u svrhu sprečavanja, suzbijanja i iskorjenjivanja određenih transmisivnih spongiformnih encefalopatija; zahtjeve vezane uz dobrobit životinja; i zahtjeve vezane uz označavanje životinja i sljedivost proizvoda životinjskog podrijetla.

Subjekti u poslovanju s hranom mogu na tržište staviti proizvode životinjskog podrijetla jedino ako su pripremljeni i ako se njima rukovalo isključivo u objektima: koji zadovoljavaju odgovarajuće zahtjeve propisane odredbama Pravilnika o higijeni hrane, iz Priloga II. i III. ovoga Pravilnika te druge odgovarajuće zahtjeve određene propisima o hrani; i koje je nadležno tijelo registriralo, odnosno u skladu sa stavkom 2. ovoga članka, odobrilo (članak 4., NN 99/07).

4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA POMOĆU POKAZATELJA

„Općenito, pokazatelji su odnosni brojevi dobiveni tako da se jedna ekonomska veličina stavlja u odnos prema drugoj ekonomskoj veličini“ (Tintor, 2014, str. 96). Analiza pomoću pokazatelja najčešće je prikazana pomoću šest skupina pokazatelja: pokazatelja profitabilnosti, pokazatelja obrtaja imovine, pokazatelja likvidnosti i solventnosti, pokazatelja efikasnosti investiranja dioničara, pokazatelja ukupne uspješnosti i pokazatelja dodane vrijednosti (Dropulić, 2019).

Pokazatelji profitabilnosti su mjerilo raznih oblika profita i skupina pokazatelja. Utvrđuju se i iskazuju kao koeficijenti na temelju podataka obuhvaćenih bilancom i računom dobiti i gubitka. To su mjere povrata uloženog kapitala pa od njega ovisi hoće li neki projekti biti uopće pokrenuti (Tintor, 2014, str. 115).

Analiza profitabilnosti smatra se najvažnijom analizom, a ključne odnose u analizi profitabilnosti predstavljaju dvije temeljne mjere, a to su profitna marža i povrat na investirano. Pokazatelji profitne marže su najviše upotrebljavane mjere profitabilnosti, a stavljaju u omjer različite vrste dobiti i ostvareni prihod. S obzirom na korištenu kategoriju dobiti najčešće se razlikuju: bruto profitna marža, operativna profitna marža, profitna marža prije poreza, neto profitna marža i marža neto preostalog profita.

$$\text{Bruto profitna marža} = \frac{\text{bruto dobit}}{\text{prihod od prodaje}} * 100$$

$$\text{Neto profitna marža} = \frac{\text{dobit poslije poreza}}{\text{prihod od prodaje}} * 100$$

Idealna vrijednost pokazatelja profitabilnosti nije definirana. Poželjno je da postotak bude što veći jer to znači da poduzeće posluje efikasno.

Povrat na investirano, odnosno povrat na korišteni kapital pokazuje koliko je menadžment bio efikasan u korištenju raspoloživih resursa društva. S obzirom na značenje „korištenog kapitala“ mogu se koristiti sljedeća tri pokazatelja: povrat na ukupni kapital, povrat na uloženi dugoročni kapital i povrat na ukupni vlastiti kapital (Dropulić, 2019).

$$\text{Povrat na ukupni kapital (ROA)} = \frac{\text{operativna dobit}}{\text{ukupna imovina}} * 100$$

$$\text{Povrat na ukupni vlastiti kapital (ROE)} = \frac{\text{dobit nakon oporezivanja}}{\text{ukupni vlastiti kapital}} * 100$$

Ne postoji idealna vrijednost povrata na investirano. Poželjno je da postotak bude što veći jer to znači da je menadžment poduzeća bio efikasan u korištenju raspoloživih resursa društva.

Analiza obrtaja ukupne imovine ili analiza aktivnosti predstavlja analizu odnosa između prihoda i aktive (može se raditi i za svaki pojedinačni dio aktive odvojeno). Ova analiza predstavlja koeficijent koji govori koliko jedna novčana jedinica aktive stvara novčanih jedinica prihoda. Kod ove analize obično se izračunavaju sljedeći pokazatelji: koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine, koeficijent obrtaja dugotrajne imovine, koeficijent utrživosti zaliha i koeficijent obrtaja neto potraživanja (Dropulić, 2019).

$$\text{Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine} = \frac{\text{prihod od prodaje}}{\text{kratkotrajna imovina}}$$

$$\text{Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine} = \frac{\text{prihod od prodaje}}{\text{dugotrajna imovina}}$$

$$\text{Koeficijent utrživosti zaliha} = \frac{\text{prihod od prodaje}}{\text{ukupne zalihe}}$$

$$\text{Koeficijent obrtaja neto potraživanja} = \frac{\text{prihod od prodaje}}{\text{potraživanja od kupaca - obveze prema dobavljačima}}$$

Idealna vrijednost za pokazatelje obrtaja imovine nije definirana, ali bolje je da je vrijednost veća. Što je vrijednost koeficijenta veća, to je brži i veći obrt imovine (Tintor, 2014, str.101).

Likvidnost poduzetnika je sposobnost njegove nenovčane imovine da se u relativno kratkom roku i bez gubitaka pretvori u gotov novac. (<https://hrcak.srce.hr/file/294039>)

Pokazatelji likvidnosti pokazuju sposobnost društva da u roku podmiruje svoje kratkoročne obveze. Redovito podmirenje tekućih obveza važno je zbog toga da ne bi došlo do zastoja u redovitom poslovanju te do blokade novčanog računa u ključnim trenucima za poslovanje. Mjere za izračunavanje likvidnosti mogu se svrstati u dvije skupine: mjere utemeljene na odnosu između tekuće aktive i pasive i mjere koje pokazuju mogućnost pretvaranja tekuće aktive u novac. U prvu skupinu spada tekući odnos ili koeficijent tekuće likvidnosti, brzi odnos i radno raspoloživi kapital, a u drugu skupinu spadaju broj obrtaja zaliha i prosječno vrijeme naplate potraživanja (Dropulić, 2019).

$$\text{Tekući odnos} = \frac{\text{kratkotrajna imovina}}{\text{kratkoročne obveze}}$$

Tekući odnos pokazuje u kojoj mjeri kratkotrajna imovina pokriva kratkoročne obveze. Ako je tekući odnos veći od 1:1 to znači da je kratkotrajna imovina veća od kratkoročnih obveza te se može očekivati da će kratkoročne obveze biti na vrijeme podmirene kratkotrajnom imovinom. Vrijedi i obratno.

Idealni odnos između kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza ne postoji, međutim, idealna iskustvena vrijednost ovog pokazatelja iznosi minimalno 2 te se u tom slučaju zaključuje da je društvo sposobno podmiriti kratkoročne obveze (Dropulić, 2019).

$$\text{Brzi odnos} = \frac{\text{kratkotrajna imovina} - \text{zalihe}}{\text{kratkoročne obveze}}$$

Za koeficijent ubrzane likvidnosti također ne postoji neki idealni odnos, ali iskustvena vrijednost pokazatelja iznosi minimalno 1 te se u tom slučaju zaključuje da je društvo sposobno u vrlo kratkom roku osigurati određenu količinu novca (Dropulić, 2019).

Solventnost poduzetnika je njegova sposobnost da raspoloživim novcem podmiri sve svoje dospjele dugove u rokovima njihova dospijanja. (<https://hrcak.srce.hr/file/294039>) Pokazatelji solventnosti usmjereni su na dugoročnu financijsku stabilnost kroz odnose unutar kapitalne (ukupni dugoročni kapital) i financijske (ukupna pasiva) strukture društva. Za mjerenje solventnosti obično se koristi sljedećih pet pokazatelja: omjer dugoročnih obveza i ukupnog dugoročnog kapitala, stupanj zaduženosti, omjer duga i glavnice, odnos pokrića kamata i odnos dugotrajne imovine i vlasničke glavnice (Dropulić, 2019).

$$\text{Omjer dugoročnih obveza i dugoročnog kapitala} = \frac{\text{dugoročne obveze}}{\text{ukupni dugoročni kapital}} * 100$$

Udjel dugoročnih obveza u ukupnom dugoročnom kapitalu trebao bi biti maksimalno oko 30 – 35% (Dropulić, 2019).

$$\text{Stupanj zaduženosti} = \frac{\text{ukupne obveze}}{\text{ukupna imovina}} * 100$$

Gornja granica stupnja zaduženosti trebala bi biti 50%, odnosno udjel obveza u ukupnoj imovini trebao bi biti maksimalno 50%.

$$\text{Omjer duga i glavnice} = \frac{\text{ukupne obveze}}{\text{vlastiti kapital}} * 100$$

Omjer duga i zaduženosti daje istu informaciju kao i stupanj zaduženosti samo kroz drugačiji odnos. Teorijski tražena maksimalna vrijednost ovog pokazatelja je 1 odnosno 1:1 (Dropulić, 2019).

5. SPECIFIČNOSTI MESNE INDUSTRIJE NA PRAKTIČNOM PRIMJERU

5.1. Podaci o poduzeću

Poduzeće „X“ je hrvatsko prehrambeno poduzeće koje se bavi proizvodnjom i preradom mesa. Posluje 70- ak godina i danas ima 300 maloprodajnih poslovnica diljem Hrvatske.

Kao što je vidljivo u bilanci i računu dobiti i gubitka koji su prikazani u nastavku, poduzeće je u 2021. godini imalo ukupnu aktivu u iznosu od 1.539.045.771 kn te prihode u iznosu od 1.709.227.784 kn. Također, poduzeće ima preko 2000 zaposlenih te ga ova tri pokazatelja svrstavaju u kategoriju velikih poduzetnika prema Zakonu o računovodstvu.

Što se tiče poslovnih knjiga, poduzeće „X“, budući da pripada kategoriji velikih poduzetnika, sastavlja: bilancu, račun dobiti i gubitka, izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz financijske izvještaje.

Poduzeće „X“ spada u skupinu velikih poduzetnika te je dužno sastavljati i prezentirati godišnje financijske izvještaje primjenom Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja.

5.2. Računovodstveno praćenje karakterističnih promjena

5.2.1. Primjeri ulaznih računa

U ovom dijelu bit će prikazani određeni ulazni računi poduzeća „X“.

Slika 3:

Primjer ulaznog računa - trošak vode

KOMUNALNO
Adresa: Težačka 8, 21276 Vrgorac OIB:22432106133 Sud. Reg. Tt-96/5601-5
e-mail: info@komunalno-vrgorac.hr Tel/fax: +385(0)21 678 831

Datum obračuna: 31.05.2022
Dospijeće računa: 15.06.2022
OIB: 28128148322
Podaci za web pristup vrgorac.komunalno.com
Korisnička šifra: 12018101
Lozinka: uKeW
Broj članova: 1
Broj vodomjera: 1953121
Prethodno stanje: 246504
Novo stanje: 249208
Razlika: 2704

RAČUN BROJ: 0501-12018101-0522

SVIBANJ/2022

USLUGA	JM	KOLIČINA	CIJENA	IZNOS
Varijabilni dio-vodoopskrba	m3	2.704,00	10,80	29.203,20
Varijabilni dio-odvodnja otpadnih voda	M3	1.873,00	2,00	3.746,00
Fiksni dio-odvodnja otpadnih voda	mj.	1,00	3,00	3,00
Fiksni dio-pročišćavanje otpadnih voda	mj.	1,00	10,00	10,00
Varijabilni dio-pročišćavanje otpadnih voda	m3	1.873,00	6,00	11.238,00
Fiksni dio-vodoopskrba	mj.	1,00	248,50	248,50
PDV 13%		44.448,70	13,00	5.778,33
Ukupno poreza		44.448,70		5.778,33
Naknada za korištenje voda	m3	2.704,00	2,85	7.706,40
Naknada za razvoj i izgradnju	m3	2.704,00	2,50	6.760,00
UKUPNO KN:				64.693,43

Vaš dug do dana 31.05.2022 iznosi: 76.167,94
Račun platiti u zakonskom roku, u protivnom obustavljamo isporuku vode, poduzimamo mjere prisilne naplate, ponovno priključenje naplaćujemo po važećem cjeniku.
Reklamacije primamo do 15-tog u mjesecu, u pisanom obliku. Prijava kvara na tel. 021 678 831.
Naknade za razvoj, korištenje i zaštitu voda nisu oporezive, sukladno čl. 33.st. 3 Zakona o PDV-u NN73/13
Naknade za korištenje i zaštitu voda su u potpunosti prihod Hrvatskih voda kojeg po zakonu u ime i za potrebe Hrvatskih voda prikupljaju javni isporučitelji vodnih usluga.
Napomena: Sukladno odredbi članka 31.ST.3 OZ u slučaju neispunjavanja dospjele novčane obveze, vjerovnik može zatražiti određivanje ovrhe na temelju vjerodostojne isprave.

Ogovorna osoba

Izvor: interni izvor poduzeća

Osnovica za obračun PDV-a su varijabilni i fiksni dio vodoopskrbe, odvodnje otpadnih voda i pročišćavanja otpadnih voda. Na poreznu osnovicu obračunava se PDV koji iznosi 13%. Na ovom računu postoje i neoporezive stavke sukladno članku 33 Zakona o PDV-u (NN 73/13). To su naknada za korištenje voda i naknada za razvoj i izgradnju.

Poduzeće „X“ knjiži trošak vode na način da ukupan iznos sa PDV – om, 64.693,43 kn, knjiži na konto 22010000 (Obveza prema dobavljaču) i od tog iznosa oduzima pretporez koji se knjiži na konto 14000000 i iznosi 5.778,33 kn. iznos koji se dobije oduzimanjem ukupnog iznosa i pretporeza predstavlja trošak vode i iznosi 58.915,10 kn i analitički se knjiži na onoliko konta koliko ima poslovnica ili pogona.

Slika 4

Primljeni račun - nabava kave

Rb:		Šifra		Naziv		JM	Količina	Cijena bez PDV			PDV	Cijena s PDV		Iznos bez PDV	Iznos s PDV
								Cijena	Popu. %	Cijena - Popust	%	Iznos	Cijena	Cijena - Popust	
1	103	3871077000036		CAFE BRAZIL 500 g		KG	3.780,00	4,00	10,62	3,57	0	0,00	4,00	3,57	13.494,60
Popust: 5,00+4,00+2,00%, Pak: 630,00															
Iznos bez PDV: 13.494,60 PDV: 0,00 Iznos s PDV: 13.494,60															

Datum: 10.01.2022.
 DVO: 10.01.2022.
 Način Plaćanja: Virman/Uplatnica
 Mjesto izdavanja: Nova Firma
 Obr. Jedinica: Nova Firma
 Vozač:

Račun
 000001/22

Otpremnica: 000001/22
 Datum otpreme: 11.01.2022.

Valuta: EUR
 BF:85222

Poziv na broj: 00-000001/22-54339-9
 Osnovica za PDV: 0,00
 Ukupno Popust: 1.605,06

Izvor: interni izvor poduzeća

Na slici 4 prikazan je račun za nabavu kave. Kava je inače oporeziva porezom od 25%, međutim ovdje se radi o uvozu pa se pretporez ne obračunava. Iz računa je također vidljivo da je poduzeću odobren popust od 10,62%.

Slika 5

Primljeni račun - špedicija i trošarina

CENTRALNO SKLADIŠTE		INDUSTRIJSKA ZONA BB							
Primka br. V0010322017184		Bosna i Hercegovina							
Podtip: 0302 - Ulazni račun uvoz		PDV broj: 227017030000							
Operator:									
Datum: 11.01.2022. 16:08:52									
Dobavljač: EUROVIP D.O.O.									
Dokument dobavljača: 000001/22	Mjesto nabave:	DAP - delivered at place / isporučeno na mjestu - na dogovorenom mjestu odredišta							
Valuta dobavljača: EUR	Tečaj: 7,51526								
Tarifna oznaka:									
e-TD oznaka:									
Opomena:									
01- ROBA I USLUGA									
Br. Artikl	JM	Količina	FC	Faktorni iznos	Rabat %	NF iznos	Zavisni troškovi	NC	Iznos nabavni
1 61466 - KAVA BRAZIL 500g	KOM	7.560,000	13,4147	101.415,13	0,00	101.415,13	23.370,00	16,5060	124.785,13
Ukupno:		7.560,000		101.415,13		101.415,13	23.370,00		124.785,13
sto dvadesetčetiri tisuća sedamstotina osamdesetpet KN									
Zavisni trošak									Iznos
08 - TROŠKOVI ŠPEDICIJE									690,00
13 - TROŠARINA									22.680,00
Ukupno:									23.370,00
dvadesettri tisuća tristotine sedamdeset KN									

Izvor: interni izvor poduzeća

Slika 5 predstavlja ovisne troškove nabave kave. U ovom slučaju to su troškovi špedicije i trošarina na kavu. U trošak špedicije spada prijevoz i carina. Na prijevoz se obračunava PDV, a na carinu nije što je vidljivo na slici 6.

Slika 6

Carina na kavu

Code	Opis	Jed. mjere	Količina	PDV %	Cijena	Iznos
#	Otpremničke usluge sa obrascima i pristojbama	kom	1	25,00	400,00	400,00
#	UCD:36-1					
#						
#						
#	Pregled rep.sanitarnog inspektora sa up.pristojbama *	kom	1	0,00	290,00	290,00
#						690,00
#						100,00
#						0,00
#						790,00
#	Direktno plaćanje uvoznika robe					
#	0,00 kn - Carina po UCD:36-1					
#	22.680,00 kn - Poseban porez po UCD:36-1					
#	31.022,28 kn - PDV po UCD:36-1					
#	53.702,28 kn					
#	IBAN CARINSKI URED SPLIT:					
#	HR54 1001 0051 7845 0021 4					
#	Poziv na broj: HR11 80659-2178-00003622					
#	* PDV nije obračunat temeljem čl.33.st.3. Zakona o PDV-u - prolazne stavke.					
#	U slučaju zakašnjenja plaćanja zaračunavamo zakonsku zateznu kamatu.					
#	Upis dekl.:12025					
#	Račun je valjan bez pečata i potpisa temeljem čl. 8. i 9. Zakona o računovodstvu.					

Izvor: Interni izvor poduzeća

Na slici 6 prikazan je račun za carinu i otpremničke usluge pri uvozu. Prema Zakonu o porezu na dodanu vrijednost, carina je neoporeziva.

Slika 7

Knjiženje nabave kave

Temeljnica br. TM00722000031

Vrsta temeljnice: 007 - PK CENTRALNO
SKLADIŠTE UVOZ

Datum i vrijeme: 15.2.2022. 10:30:12

Napomena:

Br	Konto	Broj dokumenta	Partner	Opis knjiženja	Datum PP	Dospijeće	Datum dok.	Duguje	Potražuje	Ko
1	22100000	13.494,60 EUR 000001/22		13.494,60 EUR 000001/22	10.01.2022.	10.01.2022.	10.01.2022.	0,00	101.415,13	Ar
2	65000001	000001/22		13.494,60 EUR - 000001/22	10.01.2022.	10.01.2022.	10.01.2022.	101.415,13	0,00	Ar
3	65000001	000001/22		ZA OBRAČUN	10.01.2022.	10.01.2022.	10.01.2022.	0,00	101.415,13	Ar
4	65300000	V001032201 7184		ZA OBRAČUN	10.01.2022.	10.01.2022.	10.01.2022.	0,00	22.680,00	Ar
5	65900000	000001/22		OBRAČUN	10.01.2022.	10.01.2022.	10.01.2022.	124.785,13	0,00	Ar
6	65900000	000001/22		NABAVNA	10.01.2022.	10.01.2022.	10.01.2022.	0,00	124.785,13	Ar
7	66000001	000001/22		13.494,60 EUR - 000001/22	10.01.2022.	10.01.2022.	10.01.2022.	124.785,13	0,00	Ar
8	22010000	29/1/1		29/1/1	11.01.2022.	21.01.2022.	11.01.2022.	0,00	790,00	Ar
9	65170000	29/1/1		29/1/1	11.01.2022.	21.01.2022.	11.01.2022.	690,00	0,00	Ar
10	14000000	29/1/1		29/1/1	11.01.2022.	21.01.2022.	11.01.2022.	100,00	0,00	Ar
11	24720000	UCD 0361		UCD 0361	11.01.2022.	11.01.2022.	11.01.2022.	0,00	31.022,28	Ar
12	14080000	UCD 0361		UCD 0361	11.01.2022.	11.01.2022.	11.01.2022.	31.022,28	0,00	Ar
13	24440000			UCD 0361	11.01.2022.	11.01.2022.	11.01.2022.	0,00	22.680,00	Ar
14	65300000			UCD 0361	11.01.2022.	11.01.2022.	11.01.2022.	22.680,00	0,00	Ar
15	65170000				24.02.2022.	11.01.2022.	11.01.2022.	0,00	690,00	Ar
Ukupno:								405.477,67 D	405.477,67 P	

Izvor: Interni izvor poduzeća

Na slici 7 prikazano je knjiženje uvoza kave, zaprimanja kave na skladište te obračuna trošarine i carine na kavu. U prvom koraku knjiži se konto 22100000 (Inozemni dobavljač) i 65000001 (Kupovna vrijednost robe). Ukupan iznos je 101.415,13 kn i knjiži se na oba spomenuta konta zato što se radi o uvozu pa nema pretporeza.

Trošarina na kavu je posebna vrsta poreza koja se plaća prilikom nabave kave. U ovom slučaju iznosi 22.680,00 kn i knjiži se na konto 65300000 (Posebni porezi i trošarine). Kada se iznosi na kontima 65000001 i 65300000 zbroje dobije se iznos od 124.785,13 kn i predstavlja nabavnu vrijednost robe, odnosno kave koji se knjiži na konto 66000001 (Roba u vlastitom veleprodajnom skladištu).

Budući da se radi o uvozu, plaća se i carina. Ona se obračunava i knjiži na dva konta, 24720000 (Obveze za carinske pristojbe i takse) i 14080000 (Pretporez koji još nije moguće priznati).

Slika 8

Primljeni račun - nabava kruha

RAČUN br. 30001-400-4577-22

Čupac: 005058

DOSTAVNO MJESTO:

Radna jedinica: _____

Mjesto troška 30001 Skladište gotovih proizv. - _____

Strana: 1 / 1

Datum izdav. : 15.06.2022.

Datum isporuke: 01.06.2022. - 15.06.2022.

Datum dostipjeća : 30.06.2022.

Vežni dokumenti: 200-43496/22(01.06), 200-43714/22(01.06), 200-43838/22(02.06), 200-44054/22(02.06), 200-44184/22(03.06), 200-44392/22(03.06), 200-44486/22(04.06), 240-2553/22(06.06), 200-44924/22(06.06), 200-45141/22(06.06), 200-45262/22(07.06), 200-45479/22(07.06), 200-45605/22(08.06), 200-45822/22(08.06), 200-45943/22(09.06), 200-46158/22(09.06), 200-46283/22(10.06), 200-46500/22(10.06), 200-46591/22(11.06), 240-2688/22(13.06), 200-47023/22(13.06), 200-47237/22(13.06), 200-47358/22(14.06), 200-47573/22(14.06), 200-47694/22(15.06), 200-47912/22(15.06)

Rbr.	Šifra artikla	Šifra kupca	Naziv artikla	JMJ	Količina	Cijena kn	Iznos	Odobreni popusti osnovni/dodatni	Porezna osnovica	PDV %
1	010241		ŽEMLJA MALA 0,06 kg	kom	179,000	1,90	340,10	15%	289,09	5,00
2	010514		RAŽENA ŠTRUCA 0,80 kg	kom	21,000	11,99	251,79	15%	214,02	5,00
3	010525		KRUH PŠENIČNI BIJELEI 0,70 kg	kom	21,000	8,00	168,00	15%	142,80	5,00
4	010595		BAKINA PEKA 0,70 KG	kom	18,000	11,20	201,60	15%	171,36	5,00
5	010623		KRUH PIKNIK 0,60 kg	kom	50,000	9,00	450,00	15%	382,50	5,00
Vrijednost robe:									1.411,49	
Redovni rabat:									211,72	
POREZNA OSNOVICA							5,00%		1.199,77	
IZNOS PDV-a							5,00%		59,99	
Za platiti (kn):									1.259,76	

Slovima: jednatisućadvajestopedesetdevet Kn i sedamdesetšest lp
 Obračunat PDV
 Prilikom plaćanja pozovite se na poziv na broj: 03 50580-300012-40045773
 Cijene su proizvođačke bez PDV-a.

Fiskalni broj računa: 4577/009/1
 Vrijeme izdavanja: 20.06.2022. 14:02
 Oznaka operatera: Blagajnik 30
 Oznaka plaćanja: T Transakcijski račun

Izvor: Interni izvor poduzeća

Poduzeće „X“ nabavilo je više vrsta pekarskih proizvoda. Svi ti proizvodi predstavljaju osnovicu za obračun PDV-a i prema Zakonu o porezu na dodanu vrijednost oporezivi su sniženom stopom PDV-a od 5%. Iz računa je također vidljivo da je poduzeću odobren rabat od 15%.

Poduzeće „X“ nabavljalo je kruh za daljnju prodaju pa je zato iznos od 1.199,77 kn knjižen na konto 65000000.

Budući da se radi o kruhu, PDV se obračunava po stopi od 5% i iznosi 59,99 kn i knjiži se na konto 14001000 (Pretporez po stopi od 5%). Cijeli iznos od 1.259,76 kn se knjiži na konto 22000000 (Obveze prema dobavljačima).

Nakon što se proknjiže ovisni troškovi nabave kruha radi se obračun nabave i utvrđuje se nabavna vrijednost kruha. Na nabavnu vrijednost obračunava se marža koja zbrojena sa nabavnom vrijednosti

daje prodajnu vrijednost. Nadalje, računa se maloprodajna vrijednost kruha po kojoj se on prodaje u prodavaonici na način da se na prodajnu vrijednost obračuna pripadajući PDV.

Slika 9

Nabava mesa

CENTRALNO SKLADIŠTE										70399
Primka br. V0010322020379										
Podtip:	0301 - Ulazni račun									
Operater:										
Datum:	07.02.2022. 06:39:54									
Dobavljač:		Mjesto nabave:								
Dokument dobavljača:	2552/v102/10									
Valuta:	KN	Incoterm:								
Napomena:	10080322000142; Narudžba kupca: ; V1023122002976*									
01- ROBA I USLUGA										
Br. Artikl	JM	Količina	FC	Faktorni iznos	Rabat %	NF iznos	Zavisni troškovi	NC	Iznos nabavni	
1	20301 - SVINJSKA POLOVICA KLASIČNA IZNAD 45kg	KG	13.878,000	11,3000	156.821,40	0,00	156.821,40	0,00	11,3000	156.821,40
2	20773 - SVINJSKI BUT SK*RAVNI REZ DO 15kg	KG	172,000	11,9000	2.046,80	0,00	2.046,80	0,00	11,9000	2.046,80
3	20773 - SVINJSKI BUT SK*RAVNI REZ DO 15kg	KG	6.136,200	11,9000	73.020,78	0,00	73.020,78	0,00	11,9000	73.020,78
Ukupno:			20.186,200		231.888,98		231.888,98	0,00		231.888,98
Neto težina robe: 20.186,200 kg		Bruto težina robe: 20.014,200 kg		dvjestotina tridesetjednna tisuća osamstotina osamdesetosam KN						

Izvor: interni izvor poduzeća

Poduzeće „X“ nabavilo je meso za daljnju prodaju. Svi proizvodi su oporezivi i, budući da se radi o svježem svinjskom mesu, prema Zakonu, obračunava se PDV po sniženoj stopi od 5%. Osnovica za obračun PDV-a je kupovna cijena robe koja je u ovom slučaju jednaka nabavnoj cijeni jer nema ovisnih troškova nabave.

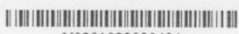
Roba u trgovini na veliko na skladište može biti zaprimljena po nabavnoj ili prodajnoj vrijednosti. Za zaprimanje robe na skladište potrebno je izraditi kalkulaciju te na temelju nje proknjižiti stavke na konta glavne knjige. U ovom primjeru roba je na skladište zaprimljena po nabavnoj vrijednosti. Budući da se radi o jednom dobavljaču ne mora se knjižiti na skupinu 65 već se odmah može zadužiti na skladište (66000000).

5.2.2. Primjeri izlaznih računa

Sljedeći primjeri na slikama prikazuju izlazne račune koje je izdalo poduzeće „X“.

Slika 10

Izdani račun - prodaja robe

SKLADIŠTE SUHE ROBE								160003	
Otpremnica-račun br. 30404/V020/10									
Interna šifra:	V0201022030404								
Operater:									
Status:									
Broj otpremnice:	T2565022000135								
Predrač. / MSU / Otp. VP/ Nar.:	V0203122034036								
Mjesto i datum računa:	Karlovac, 05.06.2022., 13:46:04		Mjesto otpreme:						
Datum dospijeca:	05.07.2022.								
Datum isporuke:	06.06.2022.		Incoterm:						
Vozilo:	105 - KA 493 HL-ANTOS								
Relacija transporta:	160 - SLAVONIJA-3								
Poziv na broj:	1022-030404								
Načini plaćanja:	- Transakcijski račun								
Valuta:	KN								
Napomena:	256 okučani								
	Automatska narudžba kupca nastala iz narudžbe kupca V0019822089714								
	Automatski kreirani dokument po :V0209822030467								
	Dokument kreiran u sustavu Venio mERP!								
	(Uređaj id : 765BE673-4906-0801-0100-13401E330600)								
01- ROBA I USLUGA									
Br. Artikl	JM	Količina	VPC	Iznos prodajni	Rabat %	Rabat	Porez %		
1 471042 - Hamburger okrajci VP-PIVAC Lot broj: VV0NP5	KG	10,616	13,900	147,56	0,00	0,00	25,00		
2 471156 - Panceta okrajci VP-PIVAC Lot broj: VV0O7R	KG	5,608	26,900	150,86	0,00	0,00	25,00		
3 410540 - Dimljena Svinjska rebra VP Lot broj: VV0O3J	KG	5,648	24,900	140,64	0,00	0,00	25,00		
4 501016 - Hrenovka Frankfurt 100 G Lot broj: 01672492	KOM	55,000	1,500	82,50	0,00	0,00	25,00		
5 501218 - Hrenovka Amadori 1000 G Lot broj: 19092022	KOM	4,000	12,950	51,80	0,00	0,00	25,00		
6 490106 - ČVARCI prešani - sitniš e 200 g Lot broj: ZP4ZXD	KOM	16,000	3,060	48,96	0,00	0,00	25,00		
7 400250 - Posebna E 400 Lot broj: ZP51A5	KOM	3,000	8,000	24,00	0,00	0,00	25,00		
8 410371 - Okrajci trajnih salama VP Lot broj: VV0VMI	KG	4,681	18,000	84,26	0,00	0,00	25,00		
Ukupno:		104,553		730,58			0,00		
 <ul style="list-style-type: none"> - Dokument je pisan na računalo i provjeren je bez potpisa i pečata. - OVA OTPREMNICIJE UJEDNO I TOVARNI LIST.OVA OTPREMNICIJE UJEDNO I TEREJNI LIST. - MOLIMO VAS DA KOD PLAĆANJA NAVEDETE POZIV NA BROJ. 				Osnovica:		730,58			
				Rabat:		0,00			
				PDV:		182,65			
 V0201022030404				U K U P N O:		913,23		devetsto i trinaest KN	

Izvor: Interni izvor poduzeća

Poduzeće „X“ prodalo je više vrsta suhomesnatih proizvoda i salama. Ti proizvodi predstavljaju osnovicu za obračun PDV-a na koju se obračunava PDV po stopi od 25%.

Osnovica za obračun poreza je Prihod od prodane robe koji iznosi 730,58 kn. Na iznos prihoda obračunava se PDV koji iznosi 182,65 kn. Kada se iznos od 730,58 kn i 182,65 kn zbroje dobije se iznos od 913,58 kn i to predstavlja Potraživanje od kupca.

Slika 11

Izdani račun – maloprodaja

Račun br. 39550/MAL001/1

ZKI: d00be0e13d4a3e66140912ae43ff0b50
JIR: 9949c879-6032-435a-9f4e-afd0c10ac5b9

Operater: Blagajna: 1
Datum i vrijeme: 13.09.2022., 11:34

Valuta: KN

Napomena:

Br. Artikl	JM	Količina	VPC	Iznos prodajni	Rabat %	Rabat	Porez %	MPC	Ukupno
1 20114 - JUNEČA SLABINA.	KG	0,990	63,71	63,08	0,00	0,00	5,00	66,90	66,23
2 61238 - VEGETA 200g	KOM	1,000	7,12	7,12	0,00	0,00	25,00	8,90	8,90
3 61224 - MASLINOVO ULJE 1l*SPERONI	KOM	1,000	44,67	44,67	0,00	0,00	5,00	46,90	46,90
4 61549 - ACETO BALSAMICO 500ml*PONTI	KOM	1,000	19,92	19,92	0,00	0,00	25,00	24,90	24,90
5 61480 - VREĆICE ZA KUPOVINU 450x520	KOM	1,000	0,79	0,79	0,00	0,00	25,00	0,99	0,99
6 65515 - ČEŠNJAK RINF.	KG	0,130	38,00	4,94	0,00	0,00	5,00	39,90	5,19
7 30128 - PRŠUT NAREZAK 500g	KOM	1,000	47,92	47,92	0,00	0,00	25,00	59,90	59,90
8 61958 - MENTOL 100g*KRAŠ	KOM	1,000	3,92	3,92	0,00	0,00	25,00	4,90	4,90
9 20308 - SVINJSKA SLABINA BEZ FILEA	KG	1,080	32,29	34,87	0,00	0,00	5,00	33,90	36,61
10 60575 - SIR PARMILETTA 1/8	KG	0,534	55,92	29,86	0,00	0,00	25,00	69,90	37,33
11 30120 - PEČENICA DALMATINSKA VP	KG	0,340	79,92	27,18	0,00	0,00	25,00	99,90	33,97
12 65559 - KRSTAVAC SALATAR KOMKOM	KOM	1,000	5,62	5,62	0,00	0,00	5,00	5,90	5,90
61186 - MAJONEZA									
13 TRADICIONALNA 165g TUBA*ZVIJEZDA	KOM	1,000	11,92	11,92	0,00	0,00	25,00	14,90	14,90
14 60812 - SENF ESTRAGON 200g TUBA*PODRAVKA	KOM	1,000	9,52	9,52	0,00	0,00	25,00	11,90	11,90
15 65555 - LUK CRVENI (KAPULA) RINF.	KG	0,360	5,62	2,02	0,00	0,00	5,00	5,90	2,12
16 65502 - RAJČICA GRAPOLO RINF.	KG	0,550	12,29	6,76	0,00	0,00	5,00	12,90	7,10
Ukupno:			12,984	320,11	0,00	0,00	0,00	367,74	

Izvor: interni izvor poduzeća

Poduzeće „X“ u jednoj od svojih prodavaonica prodalo je 16 proizvoda. Svi proizvodi su oporezivi. Svježe meso, voće i povrće predstavljaju osnovicu za obračun PDV-a po sniženoj stopi od 5%. Ostali proizvodi prikazani na slici su osnovica za obračun PDV-a po stopi od 25%.

Na slici 11 prikazan je izlazni račun jedne od prodavaonica poduzeća „X“. Prihod od prodaje proizvoda na koje se obračunava PDV po stopi od 5% iznosi 170,05 kn, a prihod od prodaje proizvoda na koje se obračunava PDV po stopi od 25% iznosi 197,69 kn. Iznos koji se knjiži na konto 76100000 je zbroj navedenog iznad i iznosi 320,11 kn. PDV obračunan po stopi od 5% iznosi 8,10 kn, a PDV po stopi od 25% iznosi 39,54 kn. Iznos koji se knjiži na konto 12000000 je zbroj prihoda od prodaje i obveza za PDV i iznosi 367,74 kn.

5.2.3. Saldiranje PDV-a

U ovom dijelu prikazan je obrazac PDV – a poduzeća „X“ za mjesec prosinac 2021. godine.

Slika 12

Saldiranje PDV-a

PORIJEKLO OBEZBEŽENIK (matični broj i prethodni i adresa: mjesto, ulica i broj)		PORIJEKLO ZASTUPNIK (matični broj i prethodni i adresa: mjesto, ulica i broj)		NADLEŽNA ISPOSTAVA POREZNE UPRAVE	
				3429	
PDV IDENTIFIKACIJSKI BROJ / OIB		PDV IDENTIFIKACIJSKI BROJ / OIB		PRIJAVA PDV-a ZA RAZDOBLJE	
29126148322				od 01 11 21 do 31 11 21 god. 2 02 21	
OPIS		POREZNA OSNOVICA		PDV PO STOPI 5%, 13% I 25%	
OBRAČUN PDV-a U OBAVLJENIM TRANSAKCIJAMA DOBARA I USLUGA - PRIMARNO I II		284.564.800,23		X X X X X	
I. TRANSAKCIJE KOJE NE PODLIJEŽU OPOREZIVANJU I OSLOBODENE - UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.)		6.196.155,08		X X X X X	
1.	ISPORUKE U RH ZA KOJE PDV OBRACUNAVA PRIMATELJ (izuzetak: prijevaz poriznih sredstava)	4.277.600,00		X	X X X X
2.	ISPORUKE DOBARA OBAVLJENE U DRUGIM DRŽAVAMA ČLANICAMA	0,00		X	X X X X
3.	ISPORUKE DOBARA UNUTAR EU	704.902,86		X	X X X X
4.	OBAVLJENE USLUGE UNUTAR EU	27.260,23		X	X X X X
5.	OBAVLJENE ISPORUKE OSOBAMA BEZ SJEDIŠTA U RH	0,00		X	X X X X
6.	SASTAVLJANJE I POSTAVLJANJE DOBARA U DRUGOJ DRŽAVI ČLANICI EU	0,00		X	X X X X
7.	ISPORUKE NOVIM PRIJEVOZNIH SREDSTAVA U EU	0,00		X	X X X X
8.	TUŽEMNE ISPORUKE	0,00		X	X X X X
9.	IZVOZNE ISPORUKE	1.036.453,89		X	X X X X
10.	OSTALA OSLOBODENJA	149.938,10		X	X X X X
II. OPOREZIVE TRANSAKCIJE - UKUPNO (1.-2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.+11.+12.+13.+14.+15.)		278.368.645,15		53.656.244,06	
1.	ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH po stopi 5%	1.027.787,40			51.389,37
2.	ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH po stopi 13%	130.842.574,62			17.009.534,70
3.	ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH po stopi 25%	62.597.896,08			15.649.474,02
4.	PRIMJENE ISPORUKE U RH ZA KOJE PDV OBRACUNAVA PRIMATELJ (izuzetak: prijevaz poriznih sredstava)	5.772.633,49			1.443.158,42
5.	STJECANJE DOBARA UNUTAR EU po stopi 5%	0,00			0,00
6.	STJECANJE DOBARA UNUTAR EU po stopi 13%	243.761,14			31.688,95
7.	STJECANJE DOBARA UNUTAR EU po stopi 25%	74.833.136,73			18.708.284,54
8.	PRIMJENE USLUGE IZ EU po stopi 5%	0,00			0,00
9.	PRIMJENE USLUGE IZ EU po stopi 13%	0,00			0,00
10.	PRIMJENE USLUGE IZ EU po stopi 25%	2.133.205,79			533.301,58
11.	PRIMJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBEZBEŽENIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 5%	0,00			0,00
12.	PRIMJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBEZBEŽENIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 13%	0,00			0,00
13.	PRIMJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBEZBEŽENIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 25%	917.649,90			229.412,48
14.	NAKNAJNO OSLOBODENJE IZVOZA U OKVIRU OSOBNOG PUTNIČKOG PROMETA	0,00			0,00
15.	OBRACUNANI PDV PRI UVOZU	0,00			0,00
III. OBRACUNANI PRETPOREZ - UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.+11.+12.+13.+14.+15.)		171.150.854,87		36.453.779,37	
1.	PRETPOREZ OD PRIMJENIH ISPORUKA U TUŽEMSTVU po stopi 5%	842.631,80			42.131,59
2.	PRETPOREZ OD PRIMJENIH ISPORUKA U TUŽEMSTVU po stopi 13%	50.593.211,23			6.577.117,46
3.	PRETPOREZ OD PRIMJENIH ISPORUKA U TUŽEMSTVU po stopi 25%	33.365.926,28			8.341.461,57
4.	PRETPOREZ OD PRIMJENIH ISPORUKA U RH ZA KOJE PDV OBRACUNAVA PRIMATELJ (izuzetak: prijevaz poriznih sredstava)	5.772.633,49			1.443.158,42
5.	PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 5%	0,00			0,00
6.	PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 13%	243.761,14			31.688,95
7.	PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 25%	74.833.136,73			18.708.284,54
8.	PRETPOREZ OD PRIMJENIH USLUGA IZ EU po stopi 5%	0,00			0,00
9.	PRETPOREZ OD PRIMJENIH USLUGA IZ EU po stopi 13%	0,00			0,00
10.	PRETPOREZ OD PRIMJENIH USLUGA IZ EU po stopi 25%	2.133.205,79			533.301,58
11.	PRETPOREZ OD PRIMJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBEZBEŽENIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 5%	0,00			0,00
12.	PRETPOREZ OD PRIMJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBEZBEŽENIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 13%	0,00			0,00
13.	PRETPOREZ OD PRIMJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBEZBEŽENIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 25%	917.649,90			229.412,48
14.	PRETPOREZ PRI UVOZU	2.448.698,51			547.202,78
15.	ISPRAVCI PRETPOREZA	X X X X X			0,00
IV. OBEZBA PDV-a U OBRACUNSKOM RAZDOBLJU: ZA UPLATU (E - B) I/II ZA POVRAT (B - I)		X X X X X		17.202.464,69	
V. PO PRETHODNOJ OBRACUNU: NEUPLAĆEN PDV DO DANA PODNOŠENJA OVE PRIJAVE - VEŠE UPLAĆENO - POREZNI KREDIT		X X X X X		0,00	
VI. UKUPNO RAZLIKA: ZA UPLATU ZA POVRAT		X X X X X		17.202.464,69	
VII. IZNOS GODIŠNJEG RAZLIČNOG OBITKA PRETPOREZA		0,00			
OPIS		VRIJEDNOST ISPORUKE			
VIII. OSTALI PODACI					
1.	ZA ISPRAVAK PRETPOREZA (UKUPNO 1.1.+ 1.2.+ 1.3.+ 1.4.+ 1.5.)	0,00			
1.1.	NABAVA NEKRETNINA	0,00			
1.2.	NABAVA OSOBNIH AUTOMOBILA I DRUGIH SREDSTAVA ZA OSOBNI PRIJEVOZ	0,00			
1.3.	PRODAJA OSOBNIH AUTOMOBILA I DRUGIH SREDSTAVA ZA OSOBNI PRIJEVOZ	0,00			
1.4.	NABAVA OSTALE DUGOTRAJNE IMOVINE	0,00			
1.5.	PRODAJA OSTALE DUGOTRAJNE IMOVINE	0,00			
2.	OTUĐENJE/STJECANJE GOSPODARSKE CJELINE ILI POGONA	0,00			
3.	ISPORUKA NEKRETNINA	0,00			
3.1.	ISPORUKA IZ ČLANKA 40. STAVKA 1. TOČKA J) I K) ZAKONA	0,00	BROJ NEKRETNINA	0	
3.2.	ISPORUKA IZ ČLANKA 40. STAVKA 4. ZAKONA	0,00	BROJ NEKRETNINA	0	
3.3.	ISPORUKA NEKRETNINA KOJE SU OPOREZIVE PDV-OM	0,00	BROJ NEKRETNINA	0	
4.	UKUPNO PRIMJENE USLUGE OD POREZNIH OBEZBEŽENIKA BEZ SJEDIŠTA U RH (EU + TREĆE ZEMLJE)	0,00			
5.	UKUPNO OBAVLJENE USLUGE POREZNIH OBEZBEŽENIKA BEZ SJEDIŠTA U RH (EU + TREĆE ZEMLJE)	0,00			
6.	PRIMJENA DOBRA IZ EU U OKVIRU TROSTRANOG POSLA	0,00			
7.	POSTUPAK OPOREZIVANJA PREMA NAPLAĆENIM NAKNADAMA				

Izvor: Interni izvor poduzeća

Na slici 12 prikazano je saldiranje PDV-a. U prvom dijelu dokumenta prikazane su sve oporezive transakcije, odnosno prikazano je koliko je obveze za PDV društvo platilo. U drugom dijelu prikazan je obračunati pretporez.

Poduzeće „X“ ima evidentirane vrijednosti na sljedećim stavkama PDV obrasca (Uputa za sastavljanje i podnošenje prijave PDV-a):

I 1. Isporuke u RH za koje PDV obračunava primatelj – 4.277.600,00 kn: to su podaci o obavljenim isporukama dobara i usluga u tuzemstvu kod kojih dolazi do prijenosa porezne obveze na poreznog obveznika primatelja isporuke, odnosno za koje je porezni obveznik primatelj isporuke obavezan platiti PDV. Pod ovim rednim brojem upisuju se i podaci o primljenim predujmovima.

I 3. Isporuke dobara unutar EU – 704.902,86 kn: to su podaci o obavljenim isporukama dobara koja preveze ili otpremi porezni obveznik isporučitelj ili druga osoba za njegov račun iz RH u drugu državu članicu u kojoj je nastala obveza za obračun PDV-a jer je porezni obveznik isporučitelj prešao prag isporuke koji je propisala ta država članica ili je odustao od praga isporuke u toj državi članici.

I 4. Obavljene usluge unutar EU – 27.260,23 kn: to su podaci o obavljenim uslugama za koje je primatelj iz druge države članice EU obavezan obračunati i platiti PDV u svojoj državi članici

I 9. Izvozne isporuke – 1.036.453,89 kn: podaci o obavljenom izvozu dobara u treće zemlje, te obavljene usluge prijevoza i sve druge otpremne usluge u vezi s izvozom dobara, koje su oslobođene PDV-a s pravom na odbitak pretporeza.

I 10. Ostala oslobođenja – 149.938,10 kn: tu se upisuju podaci o isporukama koje su bile oporezive stopom od 0%.

Kada se ove navedene vrijednosti zbroje dobije se iznos od 6.196.155,08 kn.

Društvo ima evidentirane vrijednosti na sljedećim pozicijama oporezivih transakcija (Uputa za sastavljanje i podnošenje prijave PDV-a):

II 1. Isporuke dobara i usluga u RH po stopi 5% - 1.027.787,40 kn + 51.389,37 kn PDV

II 2. Isporuke dobara i usluga u RH po stopi 13% - 130.842.574,62 kn + 17.009.543,70 kn PDV

II 3. Isporuke dobara i usluga u RH po stopi 25% - 62.597.896,08 kn + 15.649.474,02 kn PDV: to su podaci o svim obavljenim isporukama, uključujući i isporuke dobara i usluga obavljene u neposlovne svrhe (izuzimanje dobara i usluga) te nezaračunanim isporukama, oporezivim po stopi od 5, 13 ili 25%. Pod ovim točkama iskazuju se podaci po svim izdanim računima bez obzira jesu li isporuke obavljene ili nisu. Kada se radi o PDV-u po stopi 25% upisuju i podaci o isporukama koje podliježu posebnom postupku oporezivanja marže, zatim podaci o posebnom postupku oporezivanja putničkih

agencija, podaci o posebnom postupku za prodaju putem javne dražbe, te podaci o posebnom postupku oporezivanja investicijskog zlata ako je porezni obveznik primijenio redovni postupak oporezivanja. U posebnim postupcima kao porezna osnovica upisuje se samo ostvarena razlika u cijeni.

Pod ovim rednim brojevima upisuju se i podaci o primljenim predujmovima i podaci o isporukama dobara na brodovima, u zrakoplovima i vlakovima, koje su oporezive kada je mjesto početka prijevoza putnika u Republici Hrvatskoj.

II 4. Primljene isporuke u RH za koje PDV obračunava primatelj – 5.772.633,49 kn + 1.443.158,42 kn PDV: iskazuje se vrijednost primljenih isporuka u tuzemstvu i pripadajućeg PDV-a kod kojih je došlo do prijenosa porezne obveze na primatelja isporuke, pa je primatelj obavezan obračunati i platiti PDV. Pod ovim rednim brojem upisuju se i podaci o danim predujmovima.

II 6. Stjecanje dobara unutar EU po stopi 13% - 243.761,14 kn + 31.688,95 kn PDV

II 7. Stjecanje dobara unutar EU po stopi 25% - 74.883.136,73 kn + 18.708.284,54 kn PDV: upisuje se vrijednost stečenih dobara unutar EU i pripadajući iznos PDV-a na stjecanje iz drugih država članica što ga porezni obveznik obračuna po stopi od 13% ili 25%.

II 10. Primljene usluge iz EU po stopi 25% - 2.133.205.79 kn + 533.301,58 kn PDV: upisuje se vrijednost primljene usluge iz druge države članice i iznos PDV-a po stopi 25% koji porezni obveznik primatelj treba obračunati i platiti.

II 13. Primljene isporuke dobara i usluga od poreznih obveznika bez sjedišta u RH po stopi 25% - 917.649,90 kn + 229.412,48 kn PDV: upisuje se vrijednost primljene isporuke koju poreznom obvezniku obavi porezni obveznik koji nema sjedište u RH (porezni obveznici sa sjedištem u državama članicama EU ili u trećim zemljama), a za koju je porezni obveznik primatelj dobra ili usluge obavezan obračunati i platiti PDV po stopi 25%. Ovdje se upisuje i vrijednost usluga koje je poreznom obvezniku obavio porezni obveznik za sjedištem u trećoj zemlji, za koje je porezni obveznik primatelj usluge obavezan obračunati i platiti PDV po stopi 25%. Ovdje se upisuje i vrijednost dobara koja je primatelj oporezive isporuke primio u okviru trostranog posla.

Kada se sve navedene vrijednosti iz dijela II zbroje dobiju se iznosi od 278.368.645,15 kn + 53.656.244,06 kn PDV.

U dijelu III PDV obrasca evidentira se obračunani pretporez, a poduzeće „X“ ima sljedeće vrijednosti u tom dijelu (Uputa za sastavljanje i podnošenje prijave PDV-a):

III 1. Pretporez od primljenih isporuka u tuzemstvu po stopi od 5% - 842.631,80 kn + 42.131,59 kn PDV:

III 2. Pretporez od primljenih isporuka u tuzemstvu po stopi od 13% - 50.593.211,23 kn + 6.577.117,46 PDV:

III 3. Pretporez od primljenih isporuka u tuzemstvu po stopi od 25% - 33.365.926,28 kn + 8.341.481,57 kn PDV: na ove pozicije upisuju se podaci o pretporezu sadržanom u primljenim računima od drugih poreznih obveznika za koje su izdani, po kojima se može odbiti pretporez. U slučaju kad porezni obveznik dijeli ulazni pretporez na dio koji može odbiti i dio koji ne može odbiti, tada u Obrascu PDV iskazuje pripadajući dio porezne osnovice.

III 4. Pretporez od primljenih isporuka u RH za koje PDV obračunava primatelj – 5.772.663,49 kn + 1.443.158,42 kn PDV: to su podaci koji se odnose na: građevinske usluge kojima se smatraju usluge u vezi s izgradnjom, održavanjem, rekonstrukcijom ili uklanjanjem građevina, uključujući usluge popravka i čišćenja, isporuke rabljenog materijala i onoga koji se u istom stanju ne može ponovno upotrijebiti, isporuka nekretnina, prijenos emisijskih jedinica stakleničkih plinova i isporuke betonskog čelika i željeza (NN 148/13; NN 113/22).

III 6. Pretporez od stjecanja dobara unutar EU po stopi 13% - 243.761,14 + 31.688,95 kn PDV:

III 7. Pretporez od stjecanja dobara unutar EU po stopi 25% - 74.833.136,73 + 18.708.284,54 kn PDV – to su podaci o vrijednosti stečenih dobara unutar EU i iznosu PDV-a što ga je porezni obveznik primatelj obračunao po stopi PDV-a 13 ili 25% na takvo stjecanje dobara.

III 10. Pretporez od primljenih usluga iz EU po stopi od 25% - 2.133.205,79 + 533.301,58 kn PDV – to su podaci o vrijednosti primljenih usluga od poreznih obveznika iz drugih država članica, kao i o iznosu PDV-a koji porezni obveznik primatelj treba obračunati po stopi PDV-a 25%.

III 13. Pretporez od primljenih isporuka dobara i usluga od poreznih obveznika bez sjedišta u RH po stopi 25% - 917.649,90 kn + 229.412,48 kn PDV: to su podaci o vrijednosti primljenih dobara i usluga od poreznih obveznika koji nemaju sjedište u RH (porezni obveznici sa sjedištem u državama članicama EU ili u trećim zemljama). Također upisuju se i podaci o vrijednosti primljenih usluga koje su poreznom obvezniku obavili porezni obveznici sa sjedištem u trećoj zemlji i iznosu PDV-a po stopi 25% koji porezni obveznik primatelj treba obračunati. Ovdje se upisuju i podaci o iznosu PDV-a obračunanog po stopi PDV-a 25% u okviru trostranih poslova.

III 14. Pretporez pri uvozu – 2.448.698,51 kn + 547.202,78 kn PDV: to su podaci o vrijednosti uvezenih dobara i obračunanom iznosu PDV-a koji porezni obveznik može odbiti. Ukupna vrijednost dijela III iznosi 171.150.854,87 kn + 36.453.779,37 kn PDV.

Iz dokumenta je vidljivo da je društvo „X“ u prosincu 2021. godine uplatilo više obveze nego što je imalo pravo na pretporez. To znači da ima pravo na potraživanje za pretporez. Ukupna obveza za PDV iznosila je 53.656.244,06 kn, a ukupni pretporez iznosio je 36.453.779,37 kn. Društvo ima pravo na potraživanje za uplatu u iznosu od 17.202.464,69 kn. To je iznos koji je evidentiran na mjestu IV. PDV obrasca.

5.2.4. Sastavljanje godišnje prijave poreza na dobit

U ovom dijelu prikazana je godišnja prijava poreza na dobit za 2021. godinu poduzeća „X“.

Slika 13

Sastavljanje godišnje prijave poreza na dobit

R.br.	Opis	Iznos (u kunama i lipama)		
I. DOBIT / GUBITAK IZ RAČUNA DOBITI I GUBITKA				
1.	UKUPNI PRIHODI	1.709.227.783,71		
2.	UKUPNI RASHODI	1.642.590.188,21		
3.	DOBIT (r.br.1 - r.br.2)	66.637.595,50		
4.	GUBITAK (r.br.2 - r.br.1)	0,00		
II. POVEĆANJE DOBITI / SMANJENJE GUBITKA				
5.	Amortizacija (čl. 12. st. 13., 16., 17., 18. i 19. Zakona)	222.967,76		
6.	50% troškova reprezentacije (čl. 7. st. 1. t. 3. Zakona)	64.837,96		
7.	Iznos nepznatih troškova za osobni prijevoz (čl. 7. st. 1. t. 4. Zakona)	1.037.658,02		
8.	Manjkovi na imovini iznad visine utvrdene odlukom Hrvatske gospodarske komore, odnosno Hrvatske obrtničke komore (čl. 7. st. 1. t. 5. Zakona)	1.275.979,77		
9.	Rashodi utvrđeni u postupku nadzora (čl. 7. Zakona)	0,00		
10.	Dobit kontroliranog inozemnog društva (čl. 30.b i 30.c Zakona)	0,00		
11.	Troškovi kazni za prekršaje i prijestupe (čl. 7. st. 1. t. 7. Zakona)	228.393,30		
12.	Prekoračeni troškovi zaduživanja (čl. 30.a Zakona)	0,00		
13.	Povlastice i drugi oblici imovinskih koristi (čl. 7. st. 1. t. 9. Zakona)	0,00		
14.	Rashodi darovanja iznad propisanih svota (čl. 7. st. 1. t. 10. Zakona)	0,00		
15.	Kamate na zajmive dioničara i članova društva (čl. 8. Zakona)	0,00		
16.	Kamate između povezanih osoba (čl. 14. Zakona)	0,00		
17.	Rashodi od nerealiziranih gubitaka (čl. 7. st. 1. t. 1. Zakona)	0,00		
18.	Amortizacija iznad propisanih stopa (čl. 12. st. 5. i 6. Zakona i čl. 22. Pravilnika)	0,00		
19.	Iznos povećanja porezne osnovice zbog promjene metode utvrđivanja porezne osnovice (čl. 16. Zakona)	0,00		
20.	Vrijednosno usklađenje i otpis potraživanja (čl. 9. Zakona)	141.194,69		
21.	Vrijednosno usklađenje zaliha (čl. 10. Zakona)	0,00		
22.	Vrijednosno usklađenje financijske imovine (čl. 10. Zakona)	0,00		
23.	Troškovi rezerviranja (čl. 11. Zakona)	792.154,88		
24.	Povećanja porezne osnovice za sve druge rashode (čl. 7. st. 1. t. 13. Zakona) i ostala povećanja	49.447,13		
25.	Povećanja dobiti za ostale prihode i druga povećanja dobiti (čl. 17. st. 5., 6. i 7. Zakona, čl. 6. st. 7. Zakona i čl. 12.a Pravilnika)	3.302.372,06		
26.	UKUPNA POVEĆANJA DOBITI / SMANJENJA GUBITKA (r. br. 5. do 25.)	7.115.005,57		
III. SMANJENJE DOBITI / POVEĆANJE GUBITKA				
27.	Prihodi od dividendi i udjela u dobiti (čl. 6. st. 1. t. 1. Zakona)	1.146.476,00		
28.	Poplave u slučaju posebnih okolnosti (čl. 6. st. 6. Zakona)	765.647,28		
29.	Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja (čl. 6. st. 1. t. 3. Zakona)	0,00		
30.	Nerealizirani dobiti i ostali rashodi ranijih razdoblja (čl. 6. st. 1. t. 2. i st. 2. Zakona)	0,00		
31.	Smanjenje dobiti za ostale prihode	401.420,96		
32.	Smanjenje dobiti zbog promjene metode utvrđivanja porezne osnovice (čl. 16. Zakona)	0,00		
33.	Trošak amortizacije koji ranije nije bio priznat (čl. 6. st. 1. t. 4. Zakona)	0,00		
34.	Ukupni iznos državnih potpora, čl. 6. st. 1. t. 5. (r. br. 34.1 i r. br. 34.2)	0,00		
34.1.	Državna potpora za obrazovanje i izobrazbu (čl. 14. Pravilnika)	0,00		
34.2.	Državna potpora za istraživačko razvojne projekte (čl.15. Pravilnika)	0,00		
35.	UKUPNA SMANJENJA DOBITI / POVEĆANJA GUBITKA (r. br. 27. do 34.)	2.312.543,24		
IV. POREZNA OSNOVICA				
36.	Dobit / gubitak nakon povećanja i smanjenja (r. br. 3. + r. br. 26. - r. br. 35.) ili (r. br. 4. - r. br. 26. + r. br. 35.)	71.440.057,83		
37.	Preneseni porezni gubitak (čl. 17. Zakona)	0,00		
38.	Porezna osnovica (r. br. 36. - r. br. 37.)	71.440.057,83		
V. POREZNI GUBITAK				
39.	Dobit / gubitak nakon povećanja i smanjenja (r. br. 3. + r. br. 26. - r. br. 35.) ili (r. br. 4. - r. br. 26. + r. br. 35.)	0,00		
40.	Preneseni porezni gubitak (čl. 17. Zakona)	0,00		
41.	Porezni gubitak za prijenos (r. br. 39. - r. br. 40.)	0,00		
VI. POREZNA OBEVZA				
42.	Porezna osnovica (r. br. 38.)	71.440.057,83		
43.	Porezna stopa (čl. 28. Zakona)	18,00		
44.	Porezna obveza (r. br. 42. x r. br. 43.)	12.859.210,41		
VII. POREZNE OLAKŠICE, OSLOBODENJA I POTICAJI				
45.	Olakšice i oslobođenja za potpomognuta područja (r. br. 46. + r. br. 47.)	0,00		
46.	Olakšice i oslobođenja na području Grada Vukovara (čl. 28.a st. 1. Zakona i čl. 42. Pravilnika)	0,00		
47.	Olakšice i oslobođenja na području I. skupine (čl. 28.a st. 2. Zakona i čl. 42. Pravilnika)	0,00		
48.				
49.	Olakšice prema čl. 8., 9., 15.a, 25. i 26. Zakona o poticanju ulaganja i čl. 43.a st. 1. i 2. Pravilnika (r. br. 49.1. + r. br. 49.2. + r. br. 49.3. + r. br. 49.4.)	0,00		
49.1.	Iznos olakšice za mikropoduzetnike uz primjenu umanjene stope za 50%	0,00		
49.2.	Iznos olakšice uz primjenu umanjene stope za 50%	0,00		
49.3.	Iznos olakšice uz primjenu umanjene stope za 75%	0,00		
49.4.	Iznos olakšice uz primjenu umanjene stope za 100%	0,00		
50.	Olakšice prema čl. 25. Zakona o poticanju ulaganja i čl. 43.a st. 3. Pravilnika (r. br. 50.1. + r. br. 50.2. + r. br. 50.3. + r. br. 50.4.)	0,00		
50.1.	Iznos olakšice uz primjenu umanjene stope za 50%	0,00		
50.2.	Iznos olakšice uz primjenu umanjene stope za 65%	0,00		
50.3.	Iznos olakšice uz primjenu umanjene stope za 85%	0,00		
50.4.	Iznos olakšice uz primjenu umanjene stope za 100%	0,00		
51.	Ukupni iznos poticanja ulaganja (r. br. 49. + r. br. 50.)	0,00		
52.	Ukupni iznos olakšica, oslobođenja i poticaja (r. br. 45. + r. br. 51.)	0,00		
VIII. POREZNA OBEVZA NAKON ODBITKA OLAKŠICA, OSLOBODENJA I POTICAJA				
53.	Porezna obveza (r. br. 44. - r. br. 52.)	12.859.210,41		
54.	Uračunavanje poreza plaćenog u inozemstvu (čl. 30. Zakona)	0,00		
55.	Porezna obveza (r. br. 53. - r. br. 54.)	12.859.210,41		
56.	Uplaćeni predujmovi	13.994.512,09		
57.	Razlika za uplatu (r. br. 55. - r. br. 56.)	0,00		
58.	Razlika za povrat (r. br. 56. - r. br. 55.)	1.135.301,68		
59.	Predujmovi za sljedeće porezno razdoblje (čl. 47. st. 3. i 59. Pravilnika)	1.071.600,87		

IX. PREGLED NEISKORIŠTENIH PRAVA NA PRIJENOS GUBITKA PREMA GODINAMA NASTANKA					
Događaj	Preneseni gubitak	Dobit u poslovnoj godini	Gubitak u poslovnoj godini	Prijenos gubitka u sljedeće porezno razdoblje	
Godina	IZNOSI (u kunama)				
Prethodna razdoblja po godinama	2011.	0,00	0,00	0,00	0,00
	2012.	0,00	0,00	0,00	0,00
	2013.	0,00	0,00	0,00	0,00
	2014.	0,00	0,00	0,00	0,00
	2015.	0,00	0,00	0,00	0,00
	2016.	0,00	0,00	0,00	0,00
	2017.	0,00	0,00	0,00	0,00
	2018.	0,00	0,00	0,00	0,00
	2019.	0,00	0,00	0,00	0,00
2020.	0,00	0,00	0,00	0,00	
Porezno razdoblje	2021.	0,00	71.440.057,83	0,00	0,00

Izvor: Interni izvor poduzeća

Porezni rezultat se utvrđuje kroz godišnju prijavu poreza na dobit, tako da se računovodstvena dobit/gubitak (bruto dobit/gubitak) korigira prema odredbama Zakona o porezu na dobit (Aljinović Barać, 2021).

Iz računa dobiti i gubitka vidljivo je da je računovodstvena dobit 2021. godine iznosila 66.637.595,50 kn. Taj iznos potrebno je korigirati za određena zakonska uvećanja i umanjenja. Iz priloženog

dokumenta vidljivo je da poduzeće „X“ ima evidentirane vrijednosti na sljedećim pozicijama **povećanja** dobiti:

5. Amortizacija – 222.967,76 kn: svota amortizacije na nabavnu vrijednost osobnih automobila koja prelazi 400.000 kn uključujući pripadajući PDV te svota amortizacije plovila, zrakoplova, apartmana i kuća za odmor i svi pripadajući troškovi. Ovaj trošak je trajno porezno nepriznat.

6. 50% troškova reprezentacije – 64.837,96 kn: 50% troškova vanjskih usluga reprezentacije i 50% troškova uporabe vlastitih proizvoda, robe i usluga za potrebe reprezentacije s pripadajućim PDV-om. Ovaj trošak je trajno porezno nepriznat.

7. Iznos nepriznatih troškova za osobni prijevoz – 1.037.658,02 kn: 50% troškova nastalih u vezi s vlastitim ili unajmljenim osobnim automobilom s pripadajućim PDV-om. Ovaj trošak je trajno porezno nepriznat.

8. Manjkovi na imovini iznad visine utvrđene odlukom Hrvatske gospodarske komore, odnosno Hrvatske obrtničke komore – 1.275.979,77 kn: Prekomjerni manjkovi za koje se ne može teretiti odgovornu osobu s pripadajućim PDV-om. Ovaj trošak je trajno porezno nepriznat.

11. Troškovi kazni za prekršaje i prijestupe – 228.393,30 kn: Kazne koje trgovačkom društvu izriču mjerodavna upravna i sudska tijela a koje terete pravnu osobu i kazne koje terete zaposlenike ako je uprava društva donijela odluku da će ih podmiriti društvo jer su nastali u obavljanju posla. Ovaj trošak je trajno porezno nepriznat.

20. Vrijednosno usklađivanje i otpis potraživanja – 141.194,69 kn: odnosi se na potraživanja kojima od dana dospijeca nije proteklo više od 60 dana ili od dana dospijeca proteklo više od 3 godine a nisu poduzeti svi koraci da bi se potraživanje naplatilo. Ovaj trošak može uzrokovati privremene razlike i može biti trajno porezno nepriznati.

23. Troškovi rezerviranja – 792.154,88 kn: Svota rezerviranja za rizike i troškove, osim 5 vrsta rezerviranja koji su prema Zakonu i Pravilniku porezno priznati, a to su: Rezerviranja za otpremnine, rezerviranja za troškove po započetim sudskim sporovima, Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima, Rezerviranja za neiskorištene godišnje odmori i Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava (NN 95/05). Ovaj trošak može uzrokovati privremene razlike.

24. Povećanja porezne osnovice za sve druge rashode – 49.447,13 kn: Svi drugi rashodi koji nisu izravno u svezi s ostvarivanjem dobiti i druge svote povećanja porezne osnovice koje nisu bile uključene u poreznu osnovicu (članak 7., NN 177/04; NN 114/22).

25. Povećanja dobiti za ostale prihode i druga povećanja dobiti – 3.302.372,06 kn.

Što se tiče **umanjenja** dobiti ona su evidentirana na sljedećim pozicijama:

27. Prihod od dividendi i udjela u dobiti – 1.145.475,00 kn: Obračunane i primljene svote dividendi kod sudjelujućih interesa i udjela u dobitku na temelju udjela u kapitalu kod nepovezanih poduzetnika (Aljinović Barać, 2021). Ova stavka je trajno porezno priznata.

28. Potpore u slučaju posebnih aktivnosti – 765.648,28 kn: Potpore iz ovoga članka ne uključuju državne potpore i poticaje koji se dodjeljuju u poreznom razdoblju neovisno o nastanku posebnih okolnosti (NN 95/05). Ova stavka može uzrokovati privremene razlike i može biti trajno porezno priznata.

31. Smanjenje dobiti za ostale prihode – 401.420,90 kn: iskazuju se prihodi i druga povećanja porezne osnovice koja nisu iskazana u računovodstvenoj dobiti, te rashodi koji su kao privremeno porezno nepriznati bili uključeni u poreznu osnovicu u ranijim razdobljima, a ne iskazuju se posebno na drugom rednom broju (NN 95/05).

Ukupna uvećanja dobiti iznosila su 7.115.005,57 kn, a ukupna umanjenja iznosila su 2.312.543,24 kn. Nakon korigiranja, dobit društva „X“ 2021. godine iznosila je 71.440.057,83 kn. Taj iznos ujedno predstavlja i poreznu osnovicu na koju se obračunava porez na dobit po stopi od 18% i iznosi 12.859.210,41 kn.

Iz dokumenta je vidljivo da je društvo „X“ uplatilo predujam za porez na dobit u iznosu od 13.994.512,09 kn. Od tog iznosa oduzima se iznos porezne obveze te se dobije razlika za povrat u iznosu od 1.135.301,68 kn.

5.2.5. Financijski izvještaji i pokazatelji poslovanja

U ovom dijelu bit će prikazani bilanca i račun dobiti i gubitka poduzeća „X“ i napravit će se financijska analiza pomoću pokazatelja.

Slika 14
Bilanca

BILANCA stanje na dan 31.12.2021.					Obrazac POD-BIL
Obveznik	Naziv pozicije	ADP oznaka	Pratnja godina (neto)		
			Rbr. bilješka	Tekuća godina	
	1	2	3	4	5
II. POTRAŽIVANJA (AOP 047 do 052)		046		48.704.638	95.999.220
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe		047		208.054	43.107.021
2. Potraživanja od društava povezanih sudjeljujućim interesom		048			
3. Potraživanja od kupaca		049		44.387.691	49.386.829
4. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika		050		115.199	117.636
5. Potraživanja od države i drugih institucija		051		1.056.618	1.056.180
6. Ostala potraživanja		052		2.935.076	2.299.554
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (AOP 054 do 062)		053		4.639.666	4.403.495
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe		054			
2. Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe		055			
3. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe		056		3.754.562	2.213.140
4. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjeljujućim interesom		057			
5. Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjeljujućim interesom		058			
6. Dani zajmovi, depoziti i slično društva povezanim sudjeljujućim interesom		059			
7. Ulaganja u vrijednosne papire		060			
8. Dani zajmovi, depoziti i slično		061		10.000	781.908
9. Ostala financijska imovina		062		875.104	1.408.447
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI		063		12.531.202	10.359.875
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRACUNATI PRIHODI		064			
E) UKUPNO AKTIVA (AOP 001+002+037+064)		065		1.255.325.095	1.539.045.771
F) IZVANBILANČNI ZAPISI		066			
PASIVA					
A) KAPITAL I REZERVE (AOP 068 do 070+076+077+083+086+089)		067		661.348.322	735.501.788
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL		068		259.377.900	259.377.900
II. KAPITALNE REZERVE		069			
III. REZERVE IZ DOBITI (AOP 071+072+073+074+075)		070		1.313.551	1.313.551
1. Zakonske rezerve		071			
2. Rezerve za vlastite dionice		072			
3. Vlastite dionice i udjele (odbitna stavka)		073			
4. Statutarne rezerve		074			
5. Ostale rezerve		075		1.313.551	1.313.551
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE		076		15.105.599	14.361.360
V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI OSTALO (AOP 078 do 082)		077		-19.393.445	-2.117.251
1. Fer vrijednost financijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (odnosno raspoložive za prodaju)		078		-19.393.445	-2.117.251
2. Učinkoviti dio zaštite novčanih tokova		079			
3. Učinkoviti dio zaštite neto ulaganja u inozemstvu		080			
4. Ostale rezerve fer vrijednosti		081			
5. Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja (konsolidacije)		082			
VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PREENESNI GUBITAK (AOP 084-085)		083		342.044.684	408.123.084
1. Zadržana dobit		084		342.044.684	408.123.084
2. Preenesni gubitak		085			
VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE (AOP 087-088)		086		62.900.033	54.443.144
1. Dobit poslovne godine		087		62.900.033	54.443.144
2. Gubitak poslovne godine		088			
VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES		089			

BILANCA stanje na dan 31.12.2021.					Obrazac POD-BIL
Obveznik	Naziv pozicije	ADP oznaka	Pratnja godina (neto)		
			Rbr. bilješka	Tekuća godina	
	1	2	3	4	5
B) REZERVIRANJA (AOP 091 do 096)		090		5.090.465	5.481.199
1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze		091		5.090.465	5.481.199
2. Rezerviranja za poreske obveze		092			
3. Rezerviranja za započete sudske sporove		093			
4. Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava		094			
5. Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima		095			
6. Druga rezerviranja		096			
C) DUGOROČNE OBVEZE (AOP 098 do 108)		097		315.736.172	433.736.577
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe		098			
2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe		099			
3. Obveze prema društvima povezanim sudjeljujućim interesom		100			
4. Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjeljujućim interesom		101			
5. Obveze za zajmove, depozite i slično		102		186.888.690	187.317.406
6. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama		103		125.771.984	239.319.797
7. Obveze za predujmove		104			
8. Obveze prema dobavljačima		105			
9. Obveze po vrijednosnim papirima		106			
10. Ostale dugoročne obveze		107			819.396
11. Odgođena porezna obveza		108		3.074.498	6.279.978
D) KRATKOROČNE OBVEZE (AOP 110 do 123)		109		273.151.136	353.300.313
1. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama		110		42.985.250	35.019.121
2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe		111		15.978.564	21.854.618
3. Obveze prema društvima povezanim sudjeljujućim interesom		112			
4. Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjeljujućim interesom		113			
5. Obveze za zajmove, depozite i slično		114			
6. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama		115		129.863.045	183.213.103
7. Obveze za predujmove		116			1.915.665
8. Obveze prema dobavljačima		117		56.177.094	61.738.854
9. Obveze po vrijednosnim papirima		118			
10. Obveze prema zaposlenicima		119		7.082.772	8.181.157
11. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja		120		21.064.411	21.347.565
12. Obveze s osnovne udjela u rezultatu		121			
13. Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji		122			
14. Ostale kratkoročne obveze		123			
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA		124			11.025.893
F) UKUPNO – PASIVA (AOP 067+090+097+109+124)		125		1.255.325.095	1.539.045.770
G) IZVANBILANČNI ZAPISI		126			

Izvor: interni izvor poduzeća

Slika 13

Račun dobiti i gubitka

RAČUN DOBITI I GUBITKA za razdoblje 01.01.2021. do 31.12.2021.					Obrazac POD-RDG
Obveznik	Naziv pozicije	AOP oznaka	Rbr. bilješke	Prethodna godina	Tekuća godina
	1	2	3	4	5
I. POSLOVNI PRIHODI (AOP 128 do 132)		127		1.557.198.359	1.699.336.73
1. Prihodi od prodaje s poduzetničima unutar grupe		128		771.767.316	815.084.65
2. Prihodi od prodaje (zvan grupe)		129		772.904.424	870.090.93
3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga		130		429.034	561.34
4. Ostali poslovni prihodi s poduzetničima unutar grupe		131		365.211	376.471
5. Ostali poslovni prihodi (zvan grupe)		132		11.732.374	13.223.32
II. POSLOVNI RASHODI (AOP 134+135+139+143 do 145+148+155)		133		1.474.679.854	1.635.884.44
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvođače u tijeku i gotovih proizvoda		134		-9.348.771	-8.086.791
2. Materijalni troškovi (AOP 136 do 138)		135		1.304.630.120	1.444.250.98
a) Troškovi sirovina i materijala		136		227.879.635	220.128.081
b) Troškovi prodane robe		137		1.045.528.062	1.187.591.67
c) Ostali vanjski troškovi		138		31.224.423	36.531.231
3. Troškovi osobija (AOP 140 do 142)		139		106.629.558	119.249.56
a) Neto plaće i nadnice		140		69.679.559	78.078.292
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća		141		22.282.487	25.207.012
c) Doprinosi na plaće		142		14.167.512	15.964.261
4. Amortizacija		143		33.427.875	41.900.582
5. Ostali troškovi		144		24.258.325	26.515.813
6. Vrijednosna usklađenja (AOP 146+147)		145		3.082.844	1.633.706
a) dugotrajne imovine osim financijske imovine		146			
b) kratkotrajne imovine osim financijske imovine		147		3.082.844	1.633.706
7. Rezerviranja (AOP 149 do 154)		148		905.980	792.155
a) Rezerviranja za mirovine, obvezništvo i slične obveze		149		905.980	792.155
b) Rezerviranja za porezne obveze		150			
c) Rezerviranja za započete sudske sporove		151			
d) Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava		152			
e) Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima		153			
f) Druga rezerviranja		154			
8. Ostali poslovni rashodi		155		10.895.923	9.628.434
III. FINANCIJSKI PRIHODI (AOP 157 do 165)		156		2.724.217	9.891.046
1. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe		157		31.574	
2. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesima		158		267.057	1.145.475
3. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova poduzetničima unutar grupe		159		448.998	
4. Ostali prihodi s osnovne kamata iz odnosa s poduzetničima unutar grupe		160			7.867
5. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetničima unutar grupe		161			
6. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova		162			
7. Ostali prihodi s osnovne kamata		163		1.060	4.284.460
8. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi		164		1.806.203	4.453.244
9. Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine		165			
10. Ostali financijski prihodi		166		171.325	
IV. FINANCIJSKI RASHODI (AOP 168 do 174)		167		8.101.284	6.705.745
1. Rashodi s osnovne kamata i slični rashodi s poduzetničima unutar grupe		168		617.133	525.690
2. Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetničima unutar grupe		169			
3. Rashodi s osnovne kamata i slični rashodi		170		1.930.511	1.759.761
4. Tečajne razlike i drugi rashodi		171		5.553.640	3.555.677
5. Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine		172			
6. Vrijednosna usklađenja financijske imovine (neto)		173			
7. Ostali financijski rashodi		174			
V. UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELJUJUĆIM INTERESOM		175			864.617

RAČUN DOBITI I GUBITKA za razdoblje 01.01.2021. do 31.12.2021.					Obrazac POD-RDG
Obveznik	Naziv pozicije	AOP oznaka	Rbr. bilješke	Prethodna godina	Tekuća godina
	1	2	3	4	5
	5. Udio u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti/gubitku društava povezanih sudjelujućim interesom	218			
	6. Promjene fer vrijednosti vremenske vrijednosti opcije	219			
	7. Promjene fer vrijednosti terminskih elemenata terminskih ugovora	220			
	8. Ostale stavke koje je moguće reklasificirati u dobit ili gubitak	221			
	9. Porez na dobit koji se odnosi na stavke koje je moguće reklasificirati u dobit ili gubitak	222			
	V. Neto ostala sveobuhvatna dobit ili gubitak (AOP 206+213)	223		0	0
	VI. Ukupna sveobuhvatna dobit ili gubitak razdoblja (AOP 204+223)	224		62.900.033	54.443.144
DODATAK Izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (popunjava poduzetnik koji sastavlja konsolidirani izvještaj)					
	VI. Sveobuhvatna dobit ili gubitak razdoblja (AOP 226+227)	225		0	0
	1. Pripisana imateljima kapitala matice	226			
	2. Pripisana manjinskom (nekontrolirajućem) interesu	227			

Izvor: Interni izvor poduzeća

- **POKAZATELJI PROFITABILNOSTI:**

$$1. \text{ Bruto profitna marža} = \frac{\text{bruto dobit}}{\text{prihod od prodaje}} * 100 = \frac{66.337.596}{870.090.934} * 100 = 0,0762 * 100 = 7,62\%$$

Bruto profitna marža pokazuje da poduzeću „X“ nakon pokrića proizvodnih troškova ostaje 7,62% prihoda za pokriće troškova uprave i prodaje, troškova financiranja i za ostvarenje dobiti.

$$2. \text{ Neto profitna marža} = \frac{\text{dobit poslije poreza}}{\text{prihod od prodaje}} * 100 = \frac{54.443.144}{870.090.934} * 100 = 0,0625 * 100 = 6,25\%$$

Neto profitna marža pokazuje da poduzeću „X“ nakon podmirenja svih troškova i poreza na dobit ostaje 6,25% prihoda.

- **POVRAT NA INVESTIRANO:**

$$1. \text{ Povrat na ukupni kapital (ROA)} = \frac{\text{operativna dobit}}{\text{ukupna imovina}} * 100 = \frac{63.452.295}{1.539.045.771} * 100 = 0,0412 * 100 = 4,12\%$$

ROA pokazuje da je na 100 investiranih novčanih jedinica u aktivu poduzeća „X“ ostvareno 4,12 jedinica operativne dobiti.

$$2. \text{ Povrat na ukupni vlastiti kapital (ROE)} = \frac{\text{dobit nakon oporezivanja}}{\text{ukupni vlastiti kapital}} * 100 = \frac{54.443.144}{259.377.900} = 0,2098 * 100 = 20,98\%$$

ROE pokazuje da je u poduzeću „X“ 20,98 jedinica dobiti nakon oporezivanja proizašlo iz 100 jedinica uloženog vlastitog kapitala.

- **POKAZATELJI OBRTAJA IMOVINE:**

$$1. \text{ Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine} = \frac{\text{prihod od prodaje}}{\text{kratkotrajna imovina}} = \frac{870.090.934}{249.168.158} = 3,49$$

U poduzeću „X“ 1 novčana jedinica kratkotrajne imovine stvara 3,49 novčanih jedinica prihoda od prodaje.

$$2. \text{ Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine} = \frac{\text{prihod od prodaje}}{\text{dugotrajna imovina}} = \frac{870.090.934}{1.289.877.613} = 0,67$$

U poduzeću „X“ 1 novčana jedinica dugotrajne imovine stvara 0,67 novčanih jedinica prihoda od prodaje.

$$3. \text{ Koeficijent utrživosti zaliha} = \frac{\text{prihod od prodaje}}{\text{ukupne zalihe}} = \frac{870.090.934}{138.435.568} = 6,28$$

U poduzeću „X“ 1 novčana jedinica ukupnih zaliha stvara 6,28 jedinica prihoda od prodaje.

$$4. \text{ Koeficijent obrtaja neto potraživanja} = \frac{\text{prihod od prodaje}}{\text{potraživanja od kupaca}-\text{obveze prema dobavljačima}} = \frac{870.090.934}{49.386.829-0} = 17,61$$

U poduzeću „X“ 1 novčana jedinica stvara 17,61 novčanu jedinicu prihoda od prodaje.

- **POKAZATELJI LIKVIDNOSTI**

$$1. \text{ Tekući odnos} = \frac{\text{kratkotrajna imovina}}{\text{kratkoročne obveze}} = \frac{249.168.158}{353.300.313} = 0,70$$

U poduzeću „X“ tekući odnos je manji o 1 što znači da je kratkotrajna imovina manja od kratkoročnih obveza te se ne može očekivati da će kratkoročne obveze biti na vrijeme pokrivena kratkotrajnom imovinom.

$$2. \text{ Brzi odnos} = \frac{\text{kratkotrajna imovina}-\text{zalihe}}{\text{kratkoročne obveze}} = \frac{249.168.158-138.435.568}{353.300.313} = 0,31$$

U poduzeću „X“ brzi odnos je manji od 1 te se zaključuje da poduzeće nije sposobno u vrlo kratkom roku osigurati određenu količinu novca.

- **POKAZATELJI SOLVENTNOSTI:**

$$1. \text{ Omjer dugoročnih obveza i dugoročnog kapitala} = \frac{\text{dugoročne obveze}}{\text{ukupni dugoročni kapital}} * 100 = \frac{433.736.577}{735.501.788} * 100 = 0,5897 * 100 = 58,97\%$$

U poduzeću „X“ omjer dugoročnih obveza i ukupnog dugoročnog kapitala je veći od 35% što pokazuje kako se ne može vjerovati da poduzeće ima sposobnost pokrića dugoročnih obveza te da će one biti podmirene na vrijeme.

$$2. \text{ Stupanj zaduženosti} = \frac{\text{ukupne obveze}}{\text{ukupna imovina}} * 100 = \frac{787.036.890}{1.539.045.771} * 100 = 0,5113 * 100 = 51,13\%$$

Stupanj zaduženosti pokazuje da se poduzeće „X“ 51,13% financira iz tuđih izvora, a 48,87% iz vlastitih izvora.

$$3. \text{ Omjer duga i glavnice} = \frac{\text{ukupne obveze}}{\text{vlastiti kapital}} * 100 = \frac{787.036.890}{259.377.900} * 100 = 3,03 * 100 = 303\%$$

Poduzeće „X“ ima omjer duga i glavnice 3:1 što nije zadovoljavajući odnos te ukazuje da je ukupan dug veći od ukupne glavnice.

Kada gledamo ukupnu sliku poduzeća „X“, prikazanu kroz pokazatelje profitabilnosti, povrat na investirano, pokazatelje aktivnosti, likvidnosti i solventnosti, možemo zaključiti da posluje relativno uspješno. Neki pokazatelji su zadovoljavajući, a neki nisu. Pokazatelji profitabilnosti pokazuju da poduzeću ostaje prihoda nakon podmirenja troškova. Što se povrata na investirano i pokazatelja aktivnosti tiče oni također imaju zadovoljavajuće vrijednosti. Međutim, pokazatelji likvidnosti i solventnosti nisu zadovoljavajući. Pokazuju da se poduzeće više financira iz tuđih izvora, da je ukupan dug veći od ukupne glavnice te da poduzeće nije sposobno u kratkom roku osigurati određenu količinu novca.

5. ZAKLJUČAK

Ovaj završni rad prikazao je regulatorni zakonski okvir za poduzetnike u Republici Hrvatskoj i prikazano je računovodstvo mesne industrije na praktičnom primjeru poduzeća „X“.

Što se tiče zakonskog okvira prikazano je po kojem zakonu posluju poduzetnici u RH, koje financijske izvještaje su dužni sastavljati i prezentirati, koje poslovne knjige sastavljaju itd.

Poduzetnici ne posluju samo po jednom zakonu, već po nekoliko njih. Npr. Zakonu o računovodstvu, Zakonu o porezu na dobit, Zakonu o porezu na dohodak, Zakonu o porezu na dodanu vrijednost i dr. Budući da se ovaj završni rad temelji na primjeru mesne industrije spomenuti su i Pravilnik o proizvodnji mesa i Pravilnik o higijeni hrane životinjskog podrijetla. Dužni su se voditi i Međunarodnim računovodstvenim standardima.

Budući da je poduzeće „X“ veliki poduzetnik dužan je sastavljati sve financijske izvještaje, a to su: bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama kapitala, izvještaj o novčanim tokovima i bilješke uz financijske izvještaje.

Što se poslovnih knjiga tiče, poduzeće „X“ sastavlja dnevnik, glavnu knjigu i ostale pomoćne knjige.

U zadnjem dijelu rada prikazano je knjiženje određenih ulaznih i izlaznih računa poduzeća „X“ te su se na temelju njegovih financijskih izvještaja, točnije bilance i računa dobiti i gubitka, računali pokazatelji profitabilnosti, pokazatelji obrtaja imovine, pokazatelji likvidnosti i pokazatelji solventnosti. Također, prikazano je i saldiranje PDV-a i sastavljanje godišnje prijave poreza na dobit.

6. LITERATURA

- Aktiva. (4. rujna 2020). *Blagajničko poslovanje* <https://aktiva.hr/blagajnicko-poslovanje/>
- doc. dr. sc. Dropulić I. (2019.): Menadžersko računovodstvo 1, Ekonomski fakultet, Split
- izv. prof. dr. sc. Aljinović Barać, Ž. (2020.): Financijsko računovodstvo, Ekonomski fakultet, Split
- izv. prof. dr. sc. Aljinović Barać Ž., mr. Perica I. (2018.): Računovodstvo, Ekonomski fakultet, Split
- Moj bankar (2023). Analitička evidencija. U *moj-bankar.hr*. Preuzeto 21. ožujka 2023, s <https://www.moj-bankar.hr/Kazalo/A/Analiti%C4%8Dka-evidencija>
- mr. sc. Tintor Ž. (2014): Analiza financijskih izvještaja, Školska knjiga, Zagreb
- Pravilnik o higijeni hrane životinjskog podrijetla, NN 99/2007-2946 (2007)
- Pravilnik o mesnim proizvodima, NN 62/2018-1292 (2018)
- Pravilnik o porezu na dobit, NN 95/05 (2005)
- Proklin M., Proklin P. (2006). Likvidnost i solventnost poduzetnika kao podrška poslovnoj izvrsnosti. *Ekonomski vjesnik*, <https://hrcak.srce.hr/file/294039>
- Rječnik za kontrolere (2013). Međunarodni računovodstveni standardi. U *Leksikon pojmova*. Preuzeto 21. ožujka 2023, s <https://kontroling-portal.eu/leksikon-pojmova/poslovanje/58-medunarodni-racunovodstveni-standardi-mrs-msfi>
- Sveučilište u Zadru, *Metode znanstvenih istraživanja* http://www.unizd.hr/portals/4/nastavni_mat/1_godina/metodologija/metode_znanstvenih_istrazivanja.pdf
- Uputa za sastavljanje i podnošenje prijave PDV-a (2019). https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Lists/mislenje33/Display.aspx?id=19655
- Zakon o porezu na dobit, čl. 7., NN 148/13 (2022)
- Zakon o porezu na dodanu vrijednost, NN 39/22 (2022)
- Zakon o računovodstvu, NN 78/2015 (2022)
- Žugaj, M., Dumičić, K., Dušak, V. (2006) Temelji znanstvenoistraživačkog rada: metodologija i metodika, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin

7. POPIS SLIKA I TABLICA

- Popis slika:

Slika 1: uvećanja porezne osnovice

Slika 2: umanjenja porezne osnovice

Slika 3 Primjer ulaznog računa - trošak vode

Slika 4 Primiđeni račun - nabava kave

Slika 5 Primiđeni račun - špedicija i trošarina

Slika 6 Carina na kavu

Slika 7 Knjiženje nabave kave

Slika 8 Primiđeni račun - nabava kruha

Slika 9 Nabava mesa

Slika 10 Izdani račun - prodaja robe

Slika 11 Izdani račun – maloprodaja

Slika 12 Saldiranje PDV-a

Slika 13 Sastavljanje godišnje prijave poreza na dobit

Slika 14 Bilanca

Slika 15 Račun dobiti i gubitka

- Popis tablica:

Tablica1: Kriteriji rasporeda poduzetnika

Tablica 2: Kategorije i skupine mesnih proizvoda

8. SAŽETAK

Cilj rada bio je prikazati računovodstvo na praktičnom primjeru, točnije računovodstvo mesne industrije.

Prikazani su ulazni računi poduzeća „X“. Neki od njih su račun za vodu, uvoz kave, nabava kruha itd.

Prikazani su izlazni računi prodanih proizvoda..

Također, izračunati su i razni pokazatelji na temelju financijskih izvještaja koji pokazuju kolika je uspješnost poduzeća.

Ključne riječi: računovodstvo, ulazni račun, izlazni račun, financijski izvještaji

9. SUMMARY

The aim of the paper was to present accounting on a practical example, more precisely accounting of the meat industry.

The incoming invoices of company "X" are shown. Some of them are, water bill, import of coffee, purchase of bread, etc.

The output invoices of the sold products are shown on the example.

Various indicators were calculated based on financial reports that show how successful the company is.

Keywords: accounting, incoming account, outgoing account, financial reports